

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA ANGLISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VYJADŘOVÁNÍ VELKÉ KVANTITY V MODERNÍ ANGLIČTINĚ

WAYS OF EXPRESSING 'LARGE QUANTITY'
IN MODERN ENGLISH

AUTORKA PRÁCE: Eva Humlová

VEDOUCÍ PRÁCE: PhDr. Marie Ernestová

ROK ODEVZDÁNÍ: 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne

Podpis:

Poděkování

Děkuji PhDr. Marii Ernestové za rady a připomínky, které přispěly k vypracování mé diplomové práce, a za zapůjčení přínosné literatury.

Anotace

Diplomová práce pojednává o problematice vyjádření velkého množství v moderní angličtině, a to výzkumem novoanglických substantiv a adjektiv vyjadřujících velkou kvantitu. Hlavním cílem bylo shromáždit co nejvíce relevantních substantiv a adjektiv, pokusit se o jejich utřídění a postihnout významové rozdíly mezi nimi za pomoci porovnání jejich významů ve slovnících velkého rozsahu. V dalších částech diplomové práce je pojednáno o kvantifikátorech, jejich vztahu ke kolektivnosti, plurálu (otázky shody), počitatelnosti. Práce rovněž obsahuje některé možnosti zesilování významu velkého kvanta dalšími výrazy a kombinování či hromadění slov pro velkou kvantitu v jedné větě.

Abstract

The diploma work deals with the ways of expressing 'large quantity' in modern English by means of substantives and adjectives. The main interest is focused on the collection and classification of as much relevant words as possible. The differences in meaning of the collected synonyms are explained on the basis of English and Czech dictionaries. Numerous examples as illustrations are added as a result of an extensive excerption. Where possible, collocations and intensifiers are cited. The theoretical part of the work contains a rough overview of the English quantifiers for 'large quantity', the question of their relationship to collectives, plural (agreement) and countable or uncountable nouns.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 PRAKTICKÁ ČÁST.....	8
1.1 <i>Substantiva</i>	8
1.2 <i>Adjektiva</i>	29
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	63
2.1 <i>Kvantifikátory v základním významu</i>	63
2.2 <i>Kvantifikátory přesné</i>	64
2.3 <i>Kvantifikátory nepřesné</i>	66
2.4 <i>Kvantifikátory ve vztahu ke kolektivnosti</i>	66
2.5 <i>Kvantifikátory ve vztahu k plurálu – otázky shody</i>	67
2.6 <i>Kvantifikátory ve vztahu k počitatelnosti</i>	70
ZÁVĚR.....	72
SUMMARY.....	73
LITERATURA.....	75
ZKRATKY.....	77
WEBOVÉ STRÁNKY K EXCERPTŮM.....	77

ÚVOD

V anglické slovní zásobě se nachází značné množství synonymních výrazů. Tato diplomová práce je pokusem o soupis a utřídění substantiv a adjektiv vyjadřujících velké množství a vytvoření určitého pojednání na dané téma. Často se zde jedná o částečná synonyma, která postihují drobné významové rozdíly či jsou použitelná v různých kontextech. Cílem práce je tyto významové rozdíly zaznamenat pomocí českého překladu a, je-li to možné, podat vysvětlení způsobu výběru těchto slov k použití pro daný kontext. Z tohoto hlediska jsou informace podané v této práci užitečné pro českého mluvčího, který si často neví rady, které ze slovníkem nabízených synonym vybrat.

První otázka, která při zahájení výzkumu vyvstala, spočívala ve výběru substantiv a adjektiv za pomoci Rogetova Thesauru. U adjektiv jsem vyšla z hesel *big*, *large*, *great* a dalších, souvisejících, vždy s významem velký, popřípadě početný. Hledání substantiv jsem započala u hesla *great quantity*. Další fází výzkumu bylo shromažďování excerpt v požadovaném množství, tedy zhruba 500.

Ukázalo se, že téma je velmi rozsáhlé a obtížně členitelné do určitého systému a kategorií. Přesto jsem se pokusila o určité rozdělení a organizaci daných slov. Rozsah práce nedovoluje zařadit naprosto všechny substantivní a adjektivní prostředky.

Co se týče metody, nejprve jsem uvažovala o abecedním uspořádání, ale to se posléze ukázalo jako velmi nepřínosné pro praktické využití. Mým záměrem bylo, aby po přečtení mé práce byl daný problém čtenáři jasnější a mohl některé načerpáné poznatky použít ve skutečné promluvě nebo v písemném vyjadřování. Rozhodla jsem se tedy pro logické uspořádání. Pokusila jsem se sdružit výrazy, které mají nějaký významový rys společný a tímto způsobem ukázat na možné rozdíly.

Zadání práce rovněž vyžadovalo zařadit způsoby zesilování významu velkého kvanta jinými výrazy, schopnost kvantových substantiv a adjektiv přijímat k sobě intenzifikátory a kombinování a hromadění slov pro velkou

kvantitu v jedné větě. Tato tři témata jsem nevyčleňovala jako samostatné kapitoly, ale jsou součástí praktické části. Bylo-li to možné z hlediska dostupné literatury, vyhledala jsem k uváděným slovům intenzifikátory či kolokace.

1 PRAKTICKÁ ČÁST

1.1 SUBSTANTIVA

Tato kapitola pojednává o substantivních prostředcích, které označují velké množství samy o sobě, a také substantiva v přeneseném užití, například jako partitiva nebo ve funkci kvantifikující. Postupuje se od slov běžnému nerodilému mluvčímu nejznámějších ke slovům méně frekventovaným.

Jako první je vhodné uvést výrazy *much* a *many* ve funkci substantiv.

MANY

Many a *much* se chovají jako syntaktická adjektiva nebo substantiva (Dušková, 1988, str. 132). Jako jméno podstatné má také význam velké nebo značné množství osob nebo věcí a vyskytuje se ve spojení *a good many* nebo *a great many* (s počítatelnými substantivy v plurálu):

A good many of the beggars were blind. ^{dict}

Velké množství žebráků bylo slepých.

A great many of us dream of living abroad. ^{web(1)}

Velmi mnoho z nás sní o životě v zahraničí.

Popřípadě má význam většina lidí jako *the many*, opakem je *the few*:

"The many fail, the one succeeds." ^{frdict}

Většina lidí selže, jeden uspěje.

MUCH

Much jako substantivum vyjadřuje velké množství, míru nebo stupeň:

Much of his research was unreliable. ^{dict}

Mnohé z jeho výzkumu bylo nespolehlivé.

Pomocí *much* se vyjadřuje české *mnoho* v substantivní funkci:

I don't know much about it. ^{Dušková, 1988, str. 132}

Moc o tom nevím.

V souvislosti se slovem *much* bych uvedla výraz MUCHNESS, který je již zastaralý a dnes se používá ve spojení *much of a muchness* s významem prašť jako uhoď.

Dalším často používaným slovem, které vyjadřuje velké množství je *lot*.

LOT

Užívá se s neurčitým členem nebo v plurálu – *a lot of* nebo *lots of*. Tento výraz je charakteristický pro hovorový styl. Má význam hodně, spousta nebo spousty něčeho, hromada něčeho:

I know a lot of people who fall in love with cars and things, but that's not for me... ^{web (2)}

Znám spousty lidí, kteří se zamilovávají do aut a věcí, ale tohle není pro mě...

He also tells readers to eat lots of fatty fish, like sardines, tuna and salmon which are all high in two important omega-3 fatty acids: EPA and DHA. ^{web (3)}

Také říká čtenářům, aby jedli hodně tučných ryb jako sardinky, tuňák a losos, které mají všechny vysoký obsah dvou důležitých omega-3 mastných kyselin: EPA a DHA.

What a lot! ^{dce}

Taková spousta!

A lot of/lots of je nevhodné ve formálním stylu, místo něho se užívá *much/many* nebo jiné kvantifikátory jako *a great deal of/a great amount of/a large number of/a great number of*:

A great deal of/A great amount of money is spent on research. ^{loeg}

Velké množství peněz se utrací na výzkum.

A large number of/A great number of our students are American. ^{loeg}

Velký počet našich studentů jsou Američané.

A large/great amount of our investments are in property. ^{loeg}

Velké množství našich investic jsou investice do nemovitostí.

Můžeme najít také rozvité výrazy typu *whole lot* nebo *fat lot*. *Whole* i *fat* zde fungují jako intenzifikátory.

Earthquakes: A whole lot of quakin' goin' on ^{web (4)}

Zemětřesení: Probíhá celá spousta chvění

Spojení *fat lot* se uplatňuje v idiomatickém výrazu *a fat lot of good*, *a fat lot of use* s významem neúčinný, něco neúčinného:

She can't lift anything heavy, so she's a fat lot of use! ^{frdict}

Nemůže zvedat nic těžkého, takže je k ničemu.

'I'm going to tell him exactly what I think of him.' *'A fat lot of good that'll do you!'* ^{frdict}

„Řeknu mu přesně, co si o něm myslím.“ „To ti bude úplně k ničemu!“

A fat lot I care! ^{dce}

Je mi to jedno!

Emfatickými spojeními by byla vyjádření *an awful lot of*:

I've got an awful lot of work to do before I go on holiday. ^{ocd}

Musím udělat strašně moc práce, než odjedu na prázdniny.

Podobně *a hell of a lot*, např. *a hell of a lot of money* ^{dce} – strašlivá spousta peněz.

Jiným synonymním, často užívaným slovem je *plenty*.

PLENTY

Plenty funguje ve větě jednak jako substantivum, ale také jako adjektivum (viz část o adjektivech) a adverbium. Překládá se jako spousta, hojnost, velké či víc než dostatečné množství, víc než dost, nadbytek čeho.

in years of plenty, when everyone has enough to eat ^{dce}

v letech nadbytku, kdy každý má dostatek jídla

Some people live in plenty, while others haven't enough to eat. ^{dce}

Někteří lidé žijí v nadbytku, zatímco jiní nemají dost jídla.

Spojení *in plenty* znamená v nadbytku, v hojnosti.

The farms have water in plenty to last through the dry season. ^{dce}

Farmy mají dost vody, aby vydržely suché období.

Plenty je stylisticky neutrální ve smyslu dostatečný, případně v tak velkém množství, že postačuje nebo více než postačuje. (Quirk, 1973, str. 67) Pojí se s předložkou *of*.

There were plenty of nuns and priests around. ^{web (5)}

Okolo bylo hodně jeptišek a kněží.

„Do you need any more money?“ „No, we have plenty (of money). We have £100 and that's plenty.“ ^{dce}

„Potřebujete ještě nějaké peníze?“ „Ne, máme spoustu (peněz). Máme 100 liber a to je víc než dost.“

Vyjádření *horn of plenty* neboli *cornucopia*, v překladu roh hojnosti, znamená kozí roh naplněný obilím, ovocem a květinami jako symbol prosperity a nadbytku.

Výraz CORNUCOPIA s předložkou *of* má též přenesený význam hojnost čeho.

Scientists model a cornucopia of Earth-sized planets. ^{web(6)}

Vědci tvoří model hojného počtu planet velikosti Země.

Plenty najdeme i ve výrazu *God's plenty*, což znamená nadbytečné až přebytečné množství. Od *plenty* je odvozeno substantivum PLENTIFULNESS, popř. PLENITUDE, oboje označuje dostatek, hojnost, velké množství něčeho.

Vyšší stupeň k *plenty* vyjadřuje výraz

PROFUSION OF – velká spousta, velký nadbytek čeho, velké nebo přílišné množství, často v předložkové vazbě IN PROFUSION:

The room was spoilt by a profusion of ugly little ornaments. ^{dce}

Pokoj byl pokažen nadbytkem ošklivých malých ornamentů.

Flowers grow here in profusion. ^{dce}

Roste zde hojnost květin.

Dalším běžným výrazem je například *deal*.

DEAL

Deal označuje – mimo jiné – blíže neurčené množství, neurčitý stupeň nebo rozsah, zpravidla ve spojení A GOOD DEAL OF nebo A GREAT DEAL OF. Překládáme jako značné či velké množství, dosti či velmi mnoho, např.: *a good deal of work* (velké množství práce), *a great deal of money* (značné množství peněz).

Oba výrazy se hodí pro užívání ve formálnějším stylu (Dušková, 1988, str. 132).

A deal of může v hovorovém stylu vyjadřovat hodně, moc, např. *a deal of years*^{dce} – hodně let.

Podobně slovo

NUMBER, které stojící samostatně, má více významů, z nichž nejběžnější je číslo, popř. počet, blíže neurčené množství, např. *a number of times* (několikrát, vícekrát), *a number of people* (počet lidí). Jednoznačně velké množství pak označuje plurál NUMBERS a lze zaměnit se synonymním výrazem *many*, např.:

Numbers flocked to the city to see the parade.^{dict}

Mnozí se sjížděli do města, aby viděli přehlídku.

Number naznačuje soubor jednotlivých věcí, které se dají počítat, a odkazuje na věci, které jsou fyzicky nebo symbolicky oddělené, nejen rozložitelné na jednotky. Na rozdíl od výrazu *amount*, který zdůrazňuje celek, *number* se zaměřuje na části, např.:

an amount of money (množství peněz), ale *a number of coins*^{vše HF, str. 466} (počet mincí).

Zatímco výraz *quantity* dává důraz na měřitelnost ve velkém, *number* dává důraz na jednotlivé části, např.:

a number of peaches (počet broskví), ale the quantity of peaches contained in a bushel basket ^{HF, str. 466} (počet broskví obsažených v koši velikosti bušlu).

Number se vyskytuje ve spojení s adjektivy, nejčastěji jako *a large number, a great number, a good number, an enormous number* apod., také v plurálu jako *large numbers, record numbers* aj., a to ve významu velký, obrovský počet čeho.

... causing large number of deaths. ^{web(25)}

... způsobující velký počet úmrtí.

Greater number of znamená větší množství čeho.

Významu velkého množství lze se slovem *number* docílit připojením následujících kolokujících přídavných jmen: *considerable* (značný), *enormous* (obrovský, nesmírný), *great* (veliký), *huge* (obrovský), *inordinate* (nemírný, nadměrný), *large* (velký), *substantial* (pořádný, značný, velký), *vast* (ohromný, nesmírný, popř. massive (hojný), *record* (rekordní).

massive numbers of critically endangered western lowland gorillas discovered in Republic Of Congo ^{web(28)}

hojné počty kriticky ohrožených západních nížinných goril objeveny v republice Kongo

a lesson in life as record numbers of university students work to pay the bills ^{web(29)}

životní lekce – rekordní počty univerzitních studentů pracují, aby zaplatili účty

Za zmínku stojí také vyjádření *without number*, které znamená neznámého počtu nebo množství, které nelze spočítat, např.: *stars without number* ^{dict} – nespočetné množství hvězd.

Ze stejného základu, latinského *numerus* – číslo, popř. *numerosus* – početný, jsou odvozena slova NUMEROUSNESS a NUMEROSITY, obě synonyma s významem „velký počet, početnost“.

O použití *deal*, *number* aj. s počítatelnými či nepočítatelnými slovy viz kapitola kvantifikátory ve vztahu k počítatelnosti.

K výrazům, které mohou označovat velké či malé množství v závislosti na připojeném adjektivu, patří dále *quantity* a *amount*.

QUANTITY

Quantity může označovat množství něčeho, a to podle kvalifikujícího adjektiva, např.: *a small quantity of milk*^{dict} – malé množství mléka;
the ocean's vast quantity of fish^{dict} – veliké množství ryb v oceánu.
Jindy znamená značné nebo velké množství, ve spojení *in quantity* např.:
to extract ore in quantity^{dict} – těžit rudu ve velkém množství;
sell drugs in quantity^{dict} – prodávat drogy ve velkém.

Může se vyskytnout i v plurálu – *QUANTITIES* – s podobným významem:

a medicine taken in quantities^{dict} – lék užívaný ve velkém množství.

Adjektiv kolokujících se slovem *quantity* je mnoho, velké množství potom vyjadřují tyto:

appreciable (znatelný, patrný), *considerable* (značný), *enormous* (obrovský, nesmírný), *fair* (uspokojivý, dostatečný), *great* (veliký), *huge* (obrovský), *large* (velký), *massive* (hojný, značný), *prodigious* (ohromný, nesmírný), *sheer* (velký, strmý), *substantial* (značný, pořádný, velký), *vast* (ohromný, nesmírný).

Podobným výrazem je

AMOUNT,

a to co do významu. *Amount* znamená částka, obnos, suma, množství (např. *amount of money* – peněžní obnos, *amount of time* – množství času). *Amount* je často významově velmi blízké výrazu *quantity*, ale významně se liší v použití. *Amount* implikuje, že věc jako celek nebo suma částí může být

rozložena na samostatné jednotky nebo části, které se dají měřit, počítat nebo jinak specifikovat, např.:

a large quantity of gravel – velké množství štěrku, ale *a large amount of time* – velké množství času, *a large amount of money* – velké množství peněz; *a considerable amount of work* – značné množství práce ^{vše HF, str. 465}.

Amount spíše než *quantity* se používá pro nepočitatelné nebo co do množství neurčité věci, např.:

He went to a considerable amount of trouble ^{HF, str. 465}

Dostal se do značného množství potíží.

... *vast amounts of strong black coffee.* ^{web(20)}

... ohromná množství silné černé kávy

S plurálem je lepší použít *number*, např.: *the number of mistakes* – počet chyb.

Velké množství potom vyjadřují spojení *amount* s *considerable* (značné množství), s pl. *copious amounts* (hojná množství), *enormous* (nesmírná), *huge* (obrovská), *large* (velká), *massive* (hojná), *significant*, *substantial* (značná), *tremendous* (velikánská, strašná), *vast* (ohromná), *excessive* (přílišná), *inordinate* (nezřízená).

Libovolně lze zvolit *amount* v sg. nebo pl. – *large amount* i *large amounts*.
There's hardly any equipment on stage because a serious band don't require vast amounts of electronic gadgetry... ^{web (7)}

Na jevišti skoro není vybavení, protože opravdová skupina nevyžaduje obrovská množství elektronického zařízení...

Podstatná jména *load* a *mass* se liší stylisticky.

A LOAD OF, LOADS OF

Je běžné v hovorovém stylu než ve stylu psaném na rozdíl *of mass*, které se spíše užívá ve stylu formálním. *Load* má základní význam náklad, množství,

keré někdo nese, obzvláště s vyšší hmotností. Ve spojení s předložkou *of* pak znamená velké množství a je synonymní s *lot*, a to i co do použitelnosti – tj. v neformálním stylu.

Vulgární variantou *loads of* je SHITLOADS OF (hodně, tři prdele, plná prdel čeho).

The book's got shitloads of American slang words.

V této knize jsou tři prdele slov amerického slangu. Nicholas, 1996, str.39

V nehovorovém stylu se užívá výraz

A MASS OF, MASSES OF

s významem množství nebo hromada něčeho, nějaké látky.

The ship cut its way slowly through masses of ice. ^{dce}

Lod' si pomalu razila cestu skrz velká množství ledu.

Hovorově potom zní promluvy typu:

There are masses of people here. ^{dce}

Jsou tu kvanta lidí.

Her garden is a mass of flowers. ^{dce}

Její zahrada je úplná hromada květin.

I jiná slova mohou vyjádřit význam hromada, neuspořádaná kupa. Jde například o

A HEAP OF, HEAPS OF.

Opět jde o synonymum s *lot*. V základním významu znamená hromada věcí, které leží neuspořádaně jedna na druhé. Přeneseně se pak užívá v neformálních kontextech pro vyjádření velkého množství, např.:

She's had a heap of trouble. ^{dce}

Měla hromadu potíží.

We have heaps of time. ^{dce}

Máme moře času.

Pro zajímavost uvádím některé slovní obraty s *heap*:

be struck/knocked all of a heap ^{dce} – být velice překvapen nebo zmaten

heaps more/better^{dce} (neformálně) – velice mnoho (synonymní s *much*)

Na rozdíl od *heap*

A PILE OF, PILES OF

označuje uspořádanou hromadu, obzvláště takovou, která je tvořena množstvím věcí stejného druhu naskládaných jedna na druhou. Přeneseně lze překládat jako spousta, hromada, moře, fůra:

I've got piles of work to do today.^{dce}

Dneska musím udělat fůru práce.

Obvykle v singuláru může *pile* znamenat také velikou sumu peněz, a tak vyjádření *make one's pile*^{dce} přeložíme vydělat si tolik peněz, že už není potřeba pracovat.

Pokud pokračujeme ve sledování synonym k *heap* a *pile* dostáváme se například k výrazu

STACK.

Stack má blíže k *pile* než k *heap*, jelikož také implikuje uspořádanost. Neformálně a často v plurálu jako STACKS OF může označovat velké množství nebo počet.

Few places are more materialistic than Las Vegas, with its grandiose hotels and stacks of cash.^{web(77)}

Málo míst je materialističtějších než Las Vegas, s jeho velkolepými hotely a hromadami peněz v hotovosti.

Další dva výrazy, a to ABUNDANCE a SUPERABUNDANCE vyjadřují spoustu, velké množství, hojnost.

Odyssey finds water ice in abundance under Mars' surface^{web(63)}

Odysea nachází hojnost vodního ledu pod povrchem Marsu

Spojení *to be in abundance*^{dce} znamená existovat v hojnosti, v nadbytku. *Abundance* lze možno modifikovat kolokujícími adjektivy *great, sheer, relative*:

great abundance – veliká hojnost, nadbytek, *sheer abundance* - naprostá hojnost, *relative abundance* – relativní nadbytek.

SUPERABUNDANCE

se pojí s předložkou *in*. Předpona *super-* implikuje něco většího než je obvyklé. Jde o formálně spisovný výraz pro velmi velké množství, a to větší než je nutné, definovat lze jako „*An extreme abundance; abundance to a vast degree that seems almost excessive*”^{web(65)}, krajní nadbytek; přebytek ohromného stupně, který se jeví téměř přehnaný, např.:

a superabundance of food nebo *food in superabundance*^{dce} (přebytek, nadbytek jídla).

We have not merely an abundance, but a superabundance of enemies at this time;
web(65)

V současné době nemáme pouze hojnost, ale nadbytek nepřátel;

Následující výrazy se všechny dají přeložit jako velký počet, množství. Jde o MULTITUDE:

a multitude of thoughts filled her mind^{dce}

velké množství myšlenek jí naplňovalo mysl

Your every contact with a TM teacher, from the moment you walked into that first introductory lecture, until the end of "personal instruction", was just one long trance induction exercise with a multitude of suggestions.^{web(68)}

Každý váš kontakt s učitelem transcendentální meditace, od okamžiku, kdy jste vstoupili do první uvádějící přednášky, až do konce „osobní instruktáže“, bylo jen jedno dlouhé cvičení v uvedení se do tranzu velkým množstvím sugescí.

Podobně MULTIPLICITY označuje velký počet, ale také rozmanitost nebo stav velkého počtu.

the multiplicity of births in the world each day^{dce}

velký počet narození na světě každý den

the stars in all their multiplicity^{dce}

hvězdy v celé své rozmanitosti

Nesčetné množství, počet vyjadřuje MYRIAD(S):

These scarves, regarded by many Muslims as a symbol of both religion and womanhood, come in a myriad of styles and colours. ^{web(69)}

Tyto šátky považované mnoha muslimy za symbol jak náboženství, tak ženství, jsou k dostání v nesčetném počtu stylů a barev.

Every time that we write or speak, we are faced with a myriad of choices ^{web(81)}

Pokaždé, když píšeme nebo mluvíme, čelíme nesčetnému množství voleb

Původním významem STORE OF je zásoba, rezerva něčeho, přeneseně také velký počet nebo množství:

to have a store of adventures to write about ^{dce}

mít zásobu, velké množství dobrodružství, o kterých lze psát

Slovo SIGHT znamenající mimo jiné hodně, velmi mnoho, nacházíme také ve spojeních *a sight better/more ... than:*

This car is costing me a darn sight more to run than I expected. ^{dce}

Tohle auto mě stojí zatraceně o tolik víc, než jsem očekával.

Další výrazy mají společné to, že se vyskytují v neformálních kontextech.

Jde o

MINT označující velké množství (peněz),

POWER, tj. velké množství, hodně, velmi mnoho:

Your visit did me a power of good. ^{dce}

Tvoje návštěva mi udělala velice dobře.

L ASHINGS, tj. velká zásoba, obzvláště jídla a pití,

It is often quoted that the children drank lashings and lashings of ginger beer. ^{web}

(82)

Často se cituje, že děti pily velká kvanta zázvorového piva.

(Tento případ ilustruje, jak je možné použít opakování téhož slova k zesílení a zdůraznění jeho významu. Stejným způsobem lze intenzifikovat i jiné výrazy pro velké množství.)

OODLES je slangový výraz pro hodně, je synonymní s *lots*:

oodles of cream^{dce}

spousty smetany

There are oodles of rivals to Google Calendar.^{web(72)}

Kalendář Googlu má spousty protivníků.

WAD(S) OF, v původním významu chomáč, hromádka, svazek, balík, kupa, hromada, ale také hovorově dost velké množství obzvláště smotaných papírových peněz :

He has wads of money^{dce}

Má hromady peněz.

a wad of troubles^{dce}

kupa potíží

Dále jsem zařadila výrazy označující skupiny osob, zvířat, věcí, a to skupiny velké. Jako první

ARMY,

tedy armáda, vojsko, v přeneseném významu jakákoli velká skupina, obzvláště taková, která se spojila za nějakým účelem, např.: *an army of workers*^{dce} – zástup dělníků, *an army of ants*^{dce} – spousta mravenců.

Podobně se v přeneseném významu používá

CLOUD, tj. velký počet malých věcí pohybujících se vzduchem jako mračno:

a cloud of insects^{dce} – mračno hmyzu.

Velké množství hmyzu pohybujících se ve skupině, obzvláště včelí roj s královnou, přeneseně také dav, zástup (i lidí) nebo pohybující se skupina (zvířat) vyjádří slovo SWARM, používané i plurálově - SWARMS.

... she opened a bottomless pit, and faces arose out of it like a swarm of locusts...
D, str. 57

... otevřela bezednou jámu a z ní se vynořily tváře jako roj kobylek...

Velké množství lidí, kteří tvoří skupinu, můžeme označit jako CROWD - day, ale také například CRUSH, DROVE, HORDE, THRONG, PRESS aj.

Plurálové CROWDS znamená davy, velká množství sročených lidí :

There were crowds of people at the theatre. ^{dce}

V divadle byly davy lidí.

Crowd v singuláru někdy označuje velké množství věcí v neuspořádaném stavu:

a crowd of hooks and papers on his desk ^{dce}

spousty háčků a papírů na jeho stole

CRUSH má mimo jiné význam nával, tlačence, hovorově označuje společenské setkání, kde se vyskytuje nepříjemně velký počet lidí.

Pro velkou skupinu pohybujících se lidských bytostí lze užít slovo DROVE, často v plurálu:

They came to Yankee Stadium in droves. ^{dict}

Přišli na Yankee Stadion v obrovských množstvích.

Velký počet osob vyjádříme dále například pomocí HORDE OF, i plurálově HORDES OF.

Hordes of children ran over the building. ^{dce}

Houfy dětí běhaly po budově.

A podobně THRONG, tj. velký dav lidí nebo věcí:

throngs of passengers at the railway station ^{dce}

zástupy cestujících na nádraží

Synonymem, avšak neformálním ke *crowd*, je FLOCK. Jeho původním významem je hejno, takže má spíše pejorativní konotaci. Husí hejno potom

označuje výraz GAGGLE, a přeneseně také houf hlučných lidí, obzvláště žen, které hodně mluví:

a gaggle of girls^{dce}

hejno dívek

Pejorativní doprovodný význam k označení větší skupiny lidí má rovněž HERD – stádo. Hanlivě užívaným výrazem je dále MOB, které označuje velký hlučný dav, který je chtivý násilí:

The police carried shields, to protect themselves against the stones thrown by the mob.^{dce}

Policie měla s sebou štíty, aby se chránila před kameny, které házel dav.

Synonymem k *mob* s obdobně pejorativním zabarvením je RABBLE, dav, zástup hlučných lidí, ale také chátra, lůza, holota, sebranka. Již zastaralým slovem je ROUT (of) a označuje hlučný, neorganizovaný dav lidí:

a rout of drunken sailors^{dce}

banda opilých námořníků

Velkou skupinu lidí může označovat též LEGION – pův. ve starověkém Římě vojenská jednotka sestávající z 3000 – 6000 pěších vojáků, přeneseně např.

a legion of admirers^{dce}

zástup obdivovatelů

a legion of complaints^{ans}

velké množství stížností

Stejně jako *legion* označuje HOST(S) OF působivě velký počet až nespočetné množství:

a host of ideas^{ans}

veliké množství nápadů

Host může mít také význam zástup, houf, např.:

the Lord of hosts^{dict} (bibl.)

Bůh zástupů

Další výklad pokračuje vyjádřeními typických pro americkou angličtinu. Prvním takovým slovem je SCAD, které ve svém plurálovém tvaru SCADS OF hovorově vyjadřuje velká množství nebo počty.

Scads of people are in the hall. ^{dict}

V hale je velmi mnoho lidí.

Slangové GOB(S) označuje masu něčeho lepkavého, co připomíná sliny, v přeneseném významu velké množství:

gobs of money ^{dce}

hodně peněz

V kontextu literatury či psaní lze použít REAM, příp. REAMS. *Ream* je měrná jednotka pro archy papíru, v Británii jde o 480 listů, v USA 500 listů, v plurálu v neformálních kontextech označuje spoustu něčeho, obvykle psaní:

write reams of poetry ^{dce}

psát spousty poezie

Dalším hovorovým výrazem je SLEW OF, opět označující velký počet, spoustu něčeho:

a whole slew of difficulties ^{dce}

celá spousta potíží

Quake devastates a slew of China's historic sites ^{web(74)}

Zemětřesení ničí mnoho památek Číny

Velká množství mohou vyjádřit i různé zeměpisné výrazy jako je například *sea*. Plurálové

SEA(S) OF označuje velké množství něčeho, na co mluvčí pohlíží tak, jako by toho byl sám součástí:

The actor looked out from the stage onto a sea of faces. ^{dce}

Herec pohlížel z jeviště na moře tváří.

Původní význam *ocean* – oceán se přenesl do
OCEANS OF. Jde o hovorové označení spousty a je synonymní s *lots of*.
Now you start growing in intuition in an ocean of solutions, so you can see your way into making a thing feel correct. ^{web(70)}
Začínáte teď nabývat intuici v oceánu řešení, takže uvidíte způsob, jak udělat věc tak, abyste ji pocítili jako správnou.
Sococo intercultural bridging oceans of differences ^{web(71)}
Sococo intercultural staví mosty mezi velikou spoustou rozdílů.

MOUNTAIN je hora, v přeneseném významu a často v plurálu MOUNTAINS OF znamená velmi velké množství, spousty, hory:
She has a mountain of dirty clothes to wash. ^{dce}
Má na praní hory špinavého oblečení.

Další skupinkou slov vyjadřujících velkou kvantitu jsou výrazy měrové jako jsou
TONS OF – tuny, velmi velká množství něčeho, haldy:
I bought tons of fruit while it was cheap. ^{dce}
Koupil jsem tuny ovoce, když bylo levné.
The whole world is now flowing in, if you want it to. So there's a ton of information flying in. ^{web(73)}
Celý svět nyní proudí dovnitř, pokud chcete. Takže dovnitř letí velké spousty informací.
Need to store a ton of passwords for each domain you manage? ^{web(30)}
Potřebujete uskladnit spousty hesel pro každou doménu, kterou spravujete ?

Podobně následující výrazy
GALLONS – Gallon je objemová měrová jednotka (přibližně 4 litry ^{wiki}).
Přeneseně se používá i pro vyjádření velkých množství:
There's gallons of water hanging in the air... ^{web(77)}
Ve vzduchu jsou obsaženy galony vody...

PECK je míra, asi 9 litrů, dříve používaná k měření obilí. Dnes znamená v neformálním stylu velké množství, typicky ve spojení *a peck of trouble(s)*^{dce} – spousta potíží.

A BARREL je sud, soudek, barel, A BARREL OF, BARRELS OF označuje velké množství, např.

a barrel/barrels of money^{dce}

spousta/spousty peněz

BUSHEL je měrová jednotka tradičně používaná při měření množství obilí (zhruba 36 litrů)^{wiki}. V plurálu se používá stejně jako gallons pro vyjádření velkých kvant.

POTS OF označují hovorově velké množství, obzvláště peněz, např.:

They're very rich; they've pots of money.^{dce}

Jsou velmi bohatí; mají šlupky peněz.

BAGS má podobný význam jako pots, ale neomezuje se na peníze:

Immigrants have bags of ambition.^{web(64)}

Imigranti mají spousty ambicí.

BUMPER je už nyní zastaralé slovo, které označuje velmi plnou sklenici nebo pohár:

a bumper of mead^{dce}

plný pohár medoviny

Přeneseně naznačuje něco velmi plného nebo neobyčejně velkého:

a bumper crop^{dce}

skvělá (rekordní) úroda

Další dva výrazy jsou hovorové mají společné to, že mohou oba označovat něco velikého nebo velkou lež (syn. *a great lie*^{ans}). Jde o WHACKER a WHOPPER, přičemž se slovem *whopper* se lze setkat častěji.

Did you catch that fish ? What a whopper!^{dce}

Chytil jsi tu rybu ? To byl kus !

Fish whopper: 646 pounds a freshwater record. Thai fishermen netted a catfish as big as a grizzly bear, setting a world record for the largest freshwater fish ever found...^{web(75)}

Pořádný úlovek: 646 liber, rekord ve sladkých vodách. Thajští rybáři chytili do sítí sumce velkého jako medvěd grizzly a dosáhli tak rekordu v chycení největší sladkovodní ryby...

He told a real whopper to excuse his lateness.^{dce}

Řekl lež jak věž, aby omluvil své zpoždění.

Číslovky v plurálu typu *dozens, scores, hundreds of something* vyjadřují přibližné množství a lze je překládat jako spousty, desítky, mnoho, *hundreds* jako stovky. Vyjádření s číslovkou v plurálu se používá velmi volně jako vágní výraz pro velké množství, např.:

hundreds of times, thousands of times – stokrát, tisíckrát.

We have dozens of friends in the community.^{cceg,2.241}

V komunitě máme desítky přátel.

Primární význam slova *score* je skupina dvaceti, odtud je potom *threescore* (kopa, 60 kusů), velké množství pak označuje plurálový tvar *scores of*, často se reiteruje jako *scores and scores of* a označuje velký počet čehosi nebo počet větší než tucet (tedy 12 kusů), ale menší než stovka, např.

scores of people, perhaps 80 or more^{dce}

desítky lidí, snad 80 nebo víc

Pokud chceme vyjádřit větší množství, aniž bychom ho uvedli přesně, můžeme kromě výrazů DOZENS a SCORES použít také tyto další:

JILLION(S) je slangové slovo užívané hyperbolicky a označuje, jak už bylo uvedeno, nespécifické velké množství něčeho.

When sodium chloride dissolves in water, it produces jillions of sodium ions each with a positive charge, " Na⁺ " and also jillions of chloride ions , each with a negative charge. Cl⁻

web (66)

Když se chlorid sodný rozpouští ve vodě, vytváří velká množství kladně nabitých sodných iontů, Na⁺ a také velká množství záporně nabitých chloridových iontů, Cl⁻

Podobně výraz

ZILLIONS, který označuje obrovská množství.

(almost abandoned) route through Highlands, with zillions of deers ^{web(76)}

(téměř opuštěná) cesta skrz Vysočinu, s obrovskými množstvími zvířet

Existuje i v singulárovém tvaru A ZILLION, který by se dal přeložit například jako „nespočet“. Zde jde o číslovku:

And she knew a zillion old jokes her grandfather, an old vaudevillian, taught her.

Pulp Fiction

A znala nespočet starejch vtipů od svýho dědečka, starýho komedianta. (překlad scénáře od Tamary Váňové)

Frekventovanějším slovem než *jillions* a *zillions* jsou

THOUSANDS (tisíce)

We travelled thousands of miles across Europe. ^{cceg, 2.241}

Nacestovali jsme tisíce mil skrz Evropu.

Thousands, ale i další plurálové výrazy této kategorie, jsou často používány pro zdůraznění nebo přehánění:

I was meeting thousands of people. ^{cceg, 2.242}

Potkával jsem tisíce lidí.

Do you have to fill in hundreds of forms before you go? ^{cceg, 2.242}

Musíte vyplnit stovky formulářů, než půjdete ?

A také pomocí

BILLIONS (biliony, 10⁹, britsky milion, americky miliarda),

TRILLIONS (triliony britský úzus 10^{18} , americký úzus 10^{12}),

a MILLIONS (miliony 10^6) lze vyjadřovat různě velká, nespecifická množství.

But I like to talk, and with DV, it's not like millions of dollars are flying through the camera every second. ^{web (67)}

Já ale rád mluvím, a s digitálním videem to není tak, že by kvůli kameře létaly každou vteřinu miliony dolarů oknem.

...languages spoken by millions of people. ^{cceg, 2.241}

... jazyky používané miliony lidí.

Před všemi výše uvedenými číslovkovými výrazy můžeme používat *many*, máme-li v úmyslu intenzifikovat:

I have travelled many hundreds of miles with them. ^{cceg, 2.241}

Cestoval jsem s nimi mnoho stovek mil.

Na závěr této kapitoly uvádím pro zajímavost výrazy LAKHS a CRORES.

Obě slova se používají v Indii a přilehlých oblastech jako jednotky indického číselného systému. *Lakh* je identické se 100 000, *crore* s 10 000 000 ^{wiki}.

V plurálu se používají pro vyjádření velkého množství:

In an atmosphere charged with religious fervour, lakhs of women... offered Pongala to the deity ... ^{web(78)}

V atmosféře nabité náboženským zápalem statisíce žen... obětovalo Pongalu božstvu...

Bourses pay crores to chiefs, business take hit ^{web(79)}

Burzy platí miliony vedoucím manažerům, podniky jsou zasaženy

1.2 ADJEKTIVA

Tato část práce opět podává podrobnější pohled nejprve na výrazy velkého množství spadající do základní slovní zásoby, tj. slova nejfrekventovanější, nejvíce užívaná, běžně známá a pokračuji ke slovům užívaným spíše v erudovanějším stylu nebo ve stylu hovorovém. Znamená to, že nejdříve bude pozornost zaměřena na slova *big*, *large*, *great*, atd. a dále k dalším zajímavým adjektivům charakterizujícím věci větší velikosti než normální nebo věci v neobvykle velkém množství.

Nejprve se podíváme na slovo

BIG

Big znamená primárně velký, ale kromě velikosti implikuje i váhu, sílu nebo důležitost.

Satellites will also be squirting films onto the big screens from space... ^{web(10)}

Satelity budou také vysílat z vesmíru filmy na velké obrazovky...

A color photo in Clarice's hands shows a pretty, plump-cheeked brunette... „A big girl, like all the rest. Went about 160... (pounds)“ ^{web(9)}

Barevná fotografie v Clariceiných rukách ukazuje hezkou brunetu s boubelatou tváří ... „Plnoštíhlá dívka, jako všechny ty ostatní. Vážila asi 160... (liber)“ (tj. asi 72,6 kg).

V tomto smyslu je *big* synonymní s HEFTY a HUSKY, BURLY případně STRAPPING (statný, robustní) aj., které kromě statné konstituce implikují i sílu, např. *a hefty man* – statný muž.

James Burgett is a big, burly biker and an ex-heroin junkie who is building a trash empire from recycled computers. ^{web(41)}

James Burgett je velký, urostlý motorkář a bývalý feťák heroinu, který staví království odpadků z recyklovaných počítačů.

O lidech se *big* používá také ve smyslu, že provádějí nějakou činnost často a ve velkém rozsahu, např.: *a big eater* – velký jedlík, *a big spender* – velmi nehospodárný člověk.

Může znamenat také populární, např.:

Frank Sinatra is very big in Las Vegas. ^{dce}

Frank Sinatra byl v Las Vegas velmi populární.

Do češtiny lze překládat různě podle rozvíjeného slova, např. rozložitý (*big trunk* – rozložitý kmen), objemný (*big book* – objemná kniha), vysoký (*big tree* – vysoký strom), široký (*big shoulders* – široká ramena), prostorný (*big room* – prostorná místnost), silný (*big voice* – silný hlas), prudký (*big wind* – prudký vítr), důležitý (*big banker* – důležitý bankéř), ušlechtilý (*big heart* – ušlechtilé srdce), tlustý (*big girl* – plnoštíhlá dívka) aj.

Big se často vyskytuje v idiomatických výrazech, např.:

big deal – důležitá událost, velký kontrakt

Every phone is different, so you've got to build them (ringtones) for like 15 different ones, so it was a big, big deal. ^{web (11)} Každý telefon je jiný, takže je (vyzváněcí melodie) musíte tvořit pro zhruba 15 různých, takže to byl veliký kontrakt.

big gun – „kanón“, člověk vynikající ve svém oboru

big shot, big boy, big bug, big cheese, biggy, big noise, bigwig – „velké zvíře“, vlivný vysoce postavený člověk

big talk – chvástání

bighead – hov. nafoukanec

big toe – palec u nohy (též *great toe*)

big-eyed – užaslý

big-mouthed – chvástavý

big time (US, sl.) – báječně prožitý čas

woman big with child (lit.) – těhotná žena

a mnoho dalších.

Význam *big* je možné modifikovat či intenzifikovat různými způsoby, například připojením jiného adjektiva. *Pretty big* označuje něco poměrně velkého.

Podobně přidáním příslovcí, která s *big* kolokují (viz Oxford Collocations Dictionary) dostáváme spojení jako *extremely big* (extrémně velký), *incredibly big* (neuvěřitelně velký), *really big* (opravdu velký), *very big* (velmi velký, veliký), *fairly big* (poměrně velký), *quite big* (celkem velký), *rather big* (spíše velký, povětší).

Koncovka *-ish*, která je připojována a modifikuje nejen k *big*, ale i k jiným adjektivům, je synonymní se slovem *somewhat* (poněkud)^{wiki}.

BIGGISH lze přeložit jako povětší, poměrně velký.

Jim Baron's Biggish Thoughts on Smallish Legislation^{web (38)}

Poměrně velké názory Jima Barona na poměrně malou legislativu

Synonymním výrazem je

LARGE,

který je bezpříznakový, např.

large country/garden/tree/house/room/man/amount (Peprník, 1995, str. 335) – lze podobně jako *big* využít v různých kontextech. *Large* je však méně hovorové než *big* a méně emocionálně zbarvené než *great*.

Mars is going to be pretty large in the night sky for a few months so at some point we will all be able to see it.^{web(12)}

Mars bude na noční obloze pěkně veliký (velikánský) po dobu několika měsíců, takže ho v určité míře budeme moci všichni vidět.

Výrazy *big* a *large* jsou oba velmi obecné a vágní, oba jsou přijatelné v kontextech neformálních i formálních. *Big* naznačuje cosi většího než je normální velikost, ale obzvlášť se týká materiálu nebo fyzického množství, zatímco *large* naznačuje ještě větší odchylku od normálu a není tolik omezeno na hmotnost, např.:

a big stone, a big bully – velký kámen, velký tyran

a large house - veliký dům

trying on a larger size of shoe - zkoušet si větší číslo boty

the large issues confronting us – velké problémy, které stojí proti nám ^{vše HF, str. 321}

Do češtiny lze *large* překládat také jako rozsáhlý (*large business* – rozsáhlý obchod), objemný (*large book* – objemná kniha) a přeneseně také široký (*large liberty* – široká svoboda).

Stejně jako *big* můžeme připojováním adjektiv a adverbíí různě modifikovat význam *large*. *Pretty large* bude tedy poměrně velký, a dále *exceptionally large* (výjimečně velký), *extremely large* (extrémně velký), *very large* (velmi velký), *comparatively large* (poměrně velký) , *fairly large* (docela velký), *moderately large* (průměrně velký), *quite large* (docela velký), *rather large* (spíš velký), *reasonably large* (dostatečně, slušně, přiměřeně velký), *relatively large* (relativně velký), *enough large* (dost velký), *sufficiently large* (dostatečně velký), *indefinitely large* (neurčitě velký), *infinitely large* (nekonečně velký), *abnormally large* (abnormálně velký), *disproportionately large* (nepřiměřeně velký), *surprisingly large* (překvapivě velký), *unexpectedly large* (nečekaně velký), *unusually large* (neobvykle velký).

Jak už bylo uvedeno u výrazu *big*, i k *large* lze připojit sufix *-ish*. *Largish* tak dostává význam dost velký.

Jinou modifikací je rovněž přidání prefixu *over-*, který je významem synonymní se spojením „*too much*“, příliš mnoho, dostáváme slovo *overlarge* (příliš velký).

Pokud se mluví o měřítku, je možné se setkat se slovem *large-scale*.

Stejně jako *big* a *great* také *large* vytváří různá ustálená spojení, např.:

large intestine – tlusté střevo

large order – velké sousto

large-minded – liberální

large-handed – štedrý

large-hearted – laskavý, velkomyslný (také *big-hearted*).

Podobné významové rysy má také

GREAT,

kteře se mŕže pojit s abstrakty, např.: *great care / distance / hope / loss / occasion* (Peprnŕk, 1995, str.335), ale takŕ s konkrŕty, např. *great tree*.

great white shark ^{web(13)}

ŕzalok bŕlŕ (Carcharodon carcharias)

Dŕle mŕže znamenat „velkŕ vŕkonem“, vynikajŕcŕ nad prŕmŕř kvalitou nebo schopnostmi, vŕznamnŕ, např. *great composer/king/discovery* (Peprnŕk, 1995, str.335) nebo dŕleŕitŕ, např. *a great occasion* a podobnŕ *Great Britain*.

V jinŕch kontextech se projevuje vŕznamovŕ rys „velkŕ mnoŕstvŕm nebo stupnŕm“, pŕŕpadnŕ „dosahujŕcŕ znaenŕ mŕry nebo zŕvaŕnosti“, např.:

made with great care and attention to detail ^{web(32)}

vyrobeno s velkou pŕcŕ a pozornostŕ k detailu

great ignorance – velikŕ nevdŕdomost

great difficulty – velkŕ obtŕŕ

Jindy znamenŕ neobvykle aktivnŕ urcŕtŕm zpŕsobem, např. *a great talker* – mluvka, ŕvanil.

Tradienŕ se uŕivŕ v zemŕpisnŕch nŕzvech a jinŕch slovnŕch spojenŕch, např.: *Great Britain* – Velkŕ Britŕnie, *Great Bear* – Velkŕ Medvdŕdice, *great grandparents* – praprarodiče, *great gross* – veletucet aj.

Zajŕmavŕ jsou i nŕkterŕ idiomatickŕ vŕrazy s *great*, např.:

great unwashed (US, sl.) – obyčejnŕ, chudŕ lidŕ, masa

great with child (arch.) – tŕhotnŕ, samodruhŕ

be great at (hovor.) – bŕt v nŕčem vynikajŕcŕ

be great on (hovor.) – bŕt nadŕenŕ pro nŕco

Synonymem pro *great* mŕže bŕt mimo jinŕ slova takŕ spŕŕe mŕnŕ frekventovanŕ MICKLE.

"When Addie agreed to marry him, Thornton leapt with such mickle joy that he left his shoes behind." ^{web(32)}

„Když Addie souhlasila, že si ho vezme, Thornton skákal tak velikánskou radostí, že ztratil boty.“

V jedné větě lze v hovoru použít *great* a *big* dohromady nebo lze použít *great* a *big* a další adjektivum označující velikost. Tyto kombinace umožňují mluvčímu zdůraznit velikost toho, co má na mysli. V kombinování *great* a *big* vždy předchází *great* před *big*. Např.:

a great big gaping hole ^{Sinclair, 1992, str. 99}

velikánská zející díra

Po provedeném výzkumu zde shrnuji nalezená excerpta:

somewhere out there in the big wide world ^{Sinclair, 1992, str. 99}

někde tam venku ve velkém širém světě

an enormous great grin ^{Sinclair, 1992, str. 99}

ohromný škleb

A whopping great lie can be extremely enjoyable. ^{web(26)}

Lež jako věž může být nesmírně zábavná.

It gushed and rolled so merrily... just as if the great massy rock out of which it sprang were close behind it, and could only be escaped by a breakneck leap. ^{web(55)}

Prýštila a valila se tak vesele... jako kdyby to veliké masivní skalisko, ze které pramenila, bylo hned za ní a bylo z něj možné uniknout jen šíleným skokem.

S *great* se v sousedství dále nachází například HULKING (velký, těžký a nemotorný) a WHACKING (hovorový výraz s významem velmi velký).

We can't move that hulking great table on our own. ^{dce}

Nemůžeme sami pohnout tím těžkým velikým stolem.

a whacking (great) orange ^{dce}

velikánský pomeranč

The jungle challenge also enabled him to give a „whacking great chunk“ of his fee to charity. ^{web(27)}

Výzva s džunglí mu také umožnila dát velikou část honoráře na dobročinnost.

Příklady jiných typů hromadění:

inordinate great demands ^{dce}

nadměrně velké nároky

big fat chap ^{dce}

chlapisko, velký statný chlápek

Ve formálním stylu se však výrazy velkého množství takto nehromadí.

Rozdíly v užití big, large a great

Adjektiva *big*, *large* a *great* se dají použít před počítatelnými podstatnými jmény, ale pouze *great* lze použít před nepočítatelnými podstatnými jmény.

Při popisování velikosti objektu se nejčastěji v konverzaci používá *big*. *Large* je formálnější výraz. Užití *great* implikuje, že něco je velmi působivé díky své velikosti, a také může indikovat důležitost známé, slavné osoby nebo místa.

Great clouds of smoke rose above the burning cathedral. ^{Swan, 2005, str. 89}

Veliká kouřová mračna se zvedala nad hořící katedrálou.

Do you think Napoleon was a great man ? ^{web(8)}

Myslíte si, že Napoleon byl veliký muž ?

Great se užívá s nepočítatelnými podstatnými jmény a často s abstrakty, např.:

There was great confusion about the dates. ^{Swan, 2005, str. 89}

Kolem dat panoval velký zmatek.

We are making great progress. ^{Swan, 2005, str. 89}

Děláme velký pokrok.

Výrazy *amount(s)* a *quantities* se běžně pojí s *large* nebo *great*, nikoliv s *big*.

Great se hodí při popisu pocitů (ve smyslu *wonderful*) nebo reakcí a k popisu vlastností.

a great new flat^{dce}

úžasný nový byt

How's the new job? Great! ^{Swan, 2005, str. 89}

Jaká je ta nová práce? Skvělá!

Také doprovází slovo *pain* (*great pain*), avšak pro popis nemocí se nehodí, a tak dáváme přednost jiným výrazům, např. *bad cold*, *terrible headaches*, *severe anaemia*^{cccg} (silná rýma, hrozná bolest hlavy, závažná chudokrevnost).

Slovo *surprise*, pokud je použito počítatelně, lze zesílit pomocí *big* nebo *great*. *Big* nebo *great* používáme také k popisování problémů nebo nebezpečí (*problem*, *threat*), nikoliv *large*.

Mimo tato základní pravidla stojí kolokace typu *big business*, *big trouble* atp.

Adjektiva obsažená v této kapitole lze chápat jako relativní synonyma a seřadit je například takto směrem k větší velikosti:

Large, *big*, *great* --- > *huge*, *enormous*, *massive* --- > *vast*, *immense*, *gigantic*, *colossal*.

Podívejme se nyní podrobněji na tyto další výrazy, jako první

HUGE,

které zdůrazňuje stejně jako *enormous* rozměry a překládá se jako obrovský, obrovitý, ohromný. V tomto smyslu jsou jak *huge*, tak *enormous* superlativy pro *large*, přičemž *enormous* je výraz formálnější než *huge*. *Huge* naznačuje výšku nebo velikost, např.: a huge rugby player^{dce}

rugbyový hráč silné konstituce

The huge balloon that they inflated for the carnival procession. HF, str. 350

Obrovský balón, který nafoukli na karnevalový průvod.

Huge je obrovský objemem a hmotností, např. *huge ballon/house/ man* (Peprník, 1995, str. 335). Hovorově se používá i v přeneseném významu jako závažný, např. *huge problem/success/talent* (Peprník, 1995, str. 335).

... *Lydon's records have never been huge sellers.* web(14)

... Lydonovy desky se nikdy neprodávaly v obrovských množstvích.

Huge lze intenzifikovat a modifikovat pomocí adverbí: *really huge* – opravdu obrovský, *absolutely huge* – naprosto obrovský, *simply huge* – prostě obrovský, *potentially huge* – potenciálně obrovský.

Variantou *huge* se stejným významem je HUGEOUS, které může mít žertovnou konotaci.

Ještě větší množství označuje

ENORMOUS.

Morfematickou analýzou tohoto slova dostaneme bázev morfém „norm“, tedy norma, předpona *e-* je latinského původu a implikuje význam „ven z“, v tomto případě také „mimo, nad“. *Enormous* tedy označuje cosi nad nebo mimo normu. Do češtiny překládáme podobně jako *huge*: obrovský, ohromný, též nesmírný, enormní.

... *the guilt I felt about forgetting who my parents were, and for hurting them like that, was enormous.* Web (15)

... vina, kterou jsem cítil kvůli tomu, že jsem zapomněl, kdo jsou mí rodiče, a kvůli tomu, že je tak zraňuji, byla nesmírná

Enormous implikuje rozlohu do prostoru, který přesahuje míru označenou slovem *huge*.

The huge man dwarfed by the enormous room HF, str. 350

Veliký člověk (opticky) zmenšený ohromnou místností.

Často se vyskytuje s abstrakty, např. *enormous change / distance / expenditure* ^{Pepník, 1995, str. 335} aj.

Well, I would imagine that a free DavidLynch.com site allowing new filmmakers to submit their work to the site for you to judge or critique would generate an enormous response. ^{web (16)}

Tak tedy, představoval bych si, že bezplatná webová stránka DavidLynch.com, která umožní novým filmovým tvůrcům předložit vám svou práci na stránkách, abyste ji posoudili nebo recenzovali, by vyvolala obrovskou odezvu.

Metaforicky se užívá jak *huge*, tak *enormous* ve smyslu něčeho závažného, kritického či naléhavého, např.:

the huge problems that must be faced if the population explosion is to be checked
naléhavé problémy, kterým se musí čelit, pokud má být zastavena populační exploze

enormous questions that remain to be answered ^{HF, str. 350}
závažné otázky, které zbývá zodpovědět

Podle Oxford Learner 's Thesaurus: The Dictionary of Synonyms není ve významu slov *huge* a *enormous* velký rozdíl a lze zaměňovat libovolně obě slova. *Huge* ve však používá o něco víc v hovoru o fyzických rozměrech, zvláště o kusu něčeho (*a huge chunk/pile* ^{olt} aj. – obrovský kus/hromada). Dále je tendence používat častěji *enormous*, pokud se hovoří o stupni něčeho jako je pocit, důležitost nebo možnost (*enormous fun/importance/flexibility* ^{olt} aj. – nesmírná legrace/důležitost/pružnost).

Enormous může dále implikovat – v souvislosti s příbuzným slovem *enormity*, tj. obrovitost, nesmírnost) něco abnormálního, groteskního či odporného, např.:

enormous crimes committed in the name of justice ^{HF, str. 350}
ohavné zločiny páchané ve jménu spravedlnosti

Jiné konotace má slovo

MASSIVE,

které označuje velkou hmotu, spoustu (odvozeno od *mass* = hromada, spousta, množství, masa, hmotnost; česky lze ponechat masívní nebo přeložit jako velký a těžký, robustní), cosi vyskytující se ve velkém, něco o velké hmotnosti, např.:

a massive boulder^{dce} – velký a těžký balvan

John Lydon has come face to face with deadly scorpions and massive spiders in Megabugs.^{web (17)}

John Lydon přišel v Megabugs tváří v tvář do kontaktu se smrtelně jedovatými škorpióny a robustními pavouky.

V některých případech je významový rys váhy a velkého množství potlačen ve prospěch významu impozantní, působivý co do měřítka, rozsahu, stupně nebo intenzity, např.:

a massive painting^{dce}

působivá malba

a decision that had massive consequences throughout the whole country^{HF, str. 350}

rozhodnutí, které mělo značné důsledky po celé zemi

V lékařském kontextu ukazuje slovo na něco přesahujícího nebo zasahujícího velkou oblast, např. *a massive swelling*^{dce} - rozsáhlý otok, nebo také ve spojení *massive dose*^{dce} znamená hojná, vydatná, příp. silná dávka.

Slovem se stejným základem, ale jinou příponou je

MASSY.

Jde o slovo zastaralé s podobným významem jako massive: masívní – např. *a massy gold frame*^{dce} – masívní zlatý rám. *Massy clouds*^{dce} lze přeložit jako husté a těžké mraky, *massy volume*^{dce} jako objemný svazek.

Vyšší stupeň velikosti než big, large, great evokuje

IMMENSE,

česky nezměrný, nesmírný, obrovský. Dává důraz na rozměry. Pokud se týká materiálního množství, označuje něco dramaticky nebo překvapivě velkého co do měřítka, např.:

an immense statue, a hundred times life size. HF, str. 350

obrovská socha ve stonásobné nadživotní velikosti

an immense influence/variety HF, str. 350

nesmírný vliv/rozmanitost

John Lydon appears at the rear of the stage during the gig to immense cheers. web(19)

John Lydon se během koncertu objevuje za obrovských ovací v zadní části pódia.

Dále obsahuje významový rys rozměru, rozlohy v prostoru, např.:

early explorers who got lost in the immense, uncharted Atlantic HF, str. 350

dávní cestovatelé, kteří se ztratili v nezměrném, nezmapovaném Atlantiku

Immense se často vztahuje na jevy nemateriální nebo spirituální a implikuje proporce tak velké, že jsou s to pohltit věci normálního měřítka, např.:

The immense void between the Milky Way and its nearest galactic neighbour. HF, str. 350

Nesmírná prázdnota mezi Mléčnou dráhou a jejím nejbližším galaktickým sousedem

...the immense omnipresence of the desert. D, str. 323

... nesmírná všudypřítomnost pouště.

S *immense* lze v některých kontextech zaměňovat

VAST,

keré se překládá podobně (rozlehlý, rozsáhlý, obrovský, ohromný, nesmírný) a které se soustřeďuje výlučně na rozlohu v prostoru a nemá žádné významové rysy týkající se hmotnosti nebo měřitelné či definovatelné velikosti, např.:

vast emptiness of the unending desert. HF, str. 350

nesmírná prázdnota nekončící pouště.

vast lawn/ocean/plain ^{Peprník, 1995, str. 335}

rozlehlý trávník/oceán/pláň

Básnickou variantou *vast* je VASTY.

Na rozdíl od *immense*, které označuje trojrozměrnou velikost, *vast* označuje spíš velikost dvojrozměrnou, např.:

the immense volume enclosed by the cathedral's domed nave ^{HF, str. 350}

obrovský objem obklopený klenutou chrámovou lodí katedrály

the vast lawns surrounding the manor house ^{HF, str. 350}

rozlehlé trávníky obklopující zámeček

Ve významu „ohromný“ lze najít například *a vast army* ^{dce} – ohromná armáda. *Vast difference* ^{dce} lze přeložit jako nesmírný, ohromný, obrovský rozdíl.

Zajímavými výrazy jsou slova odvozená z řecké mytologie jako GIGANTIC a MAMMOTH.

Lze v kontextu najít hlavně při vyjadřování nadsázky (tj. hyperbolické užití) pro objekt extrémních proporcí.

... *the three-day festival taking place in the gigantic amphitheatre at the edge of town.* ^{web(21)}

... třídní festival konající se v obrovitém amfiteátru na okraji města

Gigantic je spíše typické pro neformální kontexty. Je odvozeno od řeckého obra Giganta a překládá se jako obrovitý, obrovský, gigantický, ohromný. *Mammoth* vzniklo konverzí od substantiva *mammoth*, tj. mamut (prehistorický slon podobný živočich). *Mammoth* implikuje něco fyzicky velkého, zatímco *gigantic* se používá i v přeneseném smyslu (metaforicky), ačkoliv nejde o striktní pravidlo např.:

a mammoth skyscraper ^{HF, str. 321}

mrakodrap mamutích rozměrů

a gigantic threat to our security ^{HF, str. 321}

obrovská hrozba pro naši bezpečnost

a gigantic appetite/effort ^{HF, str. 321}

obrovská chuť k jídlu/obrovské úsilí

Lze se ovšem setkat i s *a mammoth week-end party* – víkendový večírek mamutích rozměrů nebo například *a gigantic brute of a man* – obrovský tyran. ^{HF, str. 321}

Stejný základ jako *gigantic* mají slova GIGANTEAN a GIGANTESQUE s obdobným významem.

Od obr, *giant*, konvertovalo adjektivum

GIANT,

tj. obří, význam je podobný jako u *gigantic*: *giant corporation* bude obří korporace, *giant intellect* obrovský intelekt.

Giant se liší od *gigantic* v tom, že naznačuje odchylku od normální fyzické velikosti nebo něco nadměrných rozměrů, např.:

a science fiction about giant cockroaches ^{HF, str. 321}

sci-fi o obřích švábech

Hyperbolicky lze použít bez omezení, např.: *a giant protest rally* ^{HF, str. 321}

– obrovské protestní shromáždění

a giant step away from this legend ^{web(23)}

obří krok od této legendy

Lze se setkat i s vyjádřením

GIANT-LIKE, tedy obru podobný, například silou nebo vzrůstem.

Výraz JUMBO, který jako podstatné jméno znamená velké tryskové letadlo, nebo ve variantě JUMBO-SIZED označuje něco většího než něco jiného stejného druhu, např.:

a jumbo-sized plate of ice cream ^{dce}

miska zmrzliny obří velikosti

ELEPHANTINE je výraz s často žertovnou konotací a označuje cosi velkého, těžkého a nemotorného. Základem slova je *elephant*, tj. slon, lze tedy překládat sloní nebo obrovský, obrovitý.

The big fat man walked with slow elephantine steps.^{dce}

Tlust'och kráčel pomalými obrovskými kroky.

DINOSAURIC je odvozeno od *dinosaur* a označuje tedy metaforicky něco, co dosahuje velikosti dinosaura, tedy velmi velké. Podobně slovo MASTODONIC, které je odvozeno od *mastodon* čili mastodont.

Mezi odvozeniny mající původ ve starověku patří také COLOSSAL.

Je odvozeno od *Colossus of Rhodes* – Rhodský kolos, obrovská socha, která byla jedním z divů starověkého světa. *Colossal* odráží tuto skutečnost a označuje cosi monumentálního, kolosálního, obrovského.

a colossal façade of windows blocking the sky^{HF, str. 619}

kolosální fasáda oken, která zakrývá nebe

All of these still sound like a colossal bang on the ear.^{web(22)}

Všechny tyto (písně) znějí jako obrovská rána na ucho.

Colossal lze užít i s abstrakty, např.: *a colossal success/impudence*^{HF, str. 619} – kolosální úspěch/drzost.

Vyšším stupněm slova *colossal*, jeho intenzifikací je SUPERCOLOSSAL.

Prefix *super-* latinského původu napovídá, že jde o něco většího, než je obvyklé, v tomto případě více než kolosální, obrovské.

S *colossal* významově souvisí spíše formální MONUMENTAL,

které je odvozeno od *monument* a opět označuje něco obrovských rozměrů, cosi velmi velkého, co vyžadovalo mnoho práce a má značnou a trvalou hodnotu nebo cosi velmi vážného (*a monumental error of judgement*^{olt} – vážná

chyba v úsudku). Překládat lze kupř. jako obrovský, velkolepý, nebetyčný apod. podle kontextu.

The artist spent years on his monumental painting, which covered the whole roof of the church. ^{dce}

Umělec strávil roky prací na své velkolepé malbě, která pokrývala celou střechu kostela.

Monumental lze použít, když chceme vyjádřit, že něco dosahuje velkého stupně.

The army was defeated, in spite of its monumental efforts to hold the city. ^{dce}

Armáda byla poražena navzdory svému obrovskému úsilí uhájit město.

Monumental se dále používá obzvláště pro popis dějů, které jsou velmi hloupé a mají rozsáhlé, vážné následky: *an act of monumental folly* ^{olt} – nesmírně pošetilý čin.

Původ ve starověké mytologii má také slovo TITANIC, které pochází z Titan (titán, tj. jeden z obrů v řecké mytologii). *Titanic* tudíž zdůrazňuje moc a sílu, až nadlidskou, proto lze přeložit jako nadlidský např.:

a titanic effort to arm the nation following the realization that war was inevitable
HF, str. 619-620

titánské/nadlidské úsilí vyzbrojit národ, které následovalo po uvědomění si faktu, že válka je nevyhnutelná

Colossal i titanic se užívají hyperbolicky.

Podobný původ má i slovo HERCULEAN vzniklé od Hercules, tj. mytologického Herkula. Naznačuje buď silnou, svalnatou stavbu těla:

herculean athletes ^{HF, str. 619-620}

Herkulovi podobní atleti

nebo nezištné úsilí věnované zdánlivě nepřekonatelného úkolu:

the herculean job of combating the upsurge of crime in recent years ^{HF, str. 619-620}

herkulská námaha při boji proti náhlému vzestupu kriminality v posledních letech

Pokračujeme-li ve sledování slov mytologického původu, nacházíme např. CYCLOPEAN. Cyclops čili Kyklop byl jednooký obr, a tedy *cyclopean* označuje něco připomínající vzhledem obra, něco obrovitého, masívního konstitucí nebo rozměry bez ohledu na konotaci s chybějícím okem.

a *cyclopean ego*^{ans}

obrovské ego

Slovní spojení *cyclopean masonry* (kyklopské zdivo) je užívaným termínem při charakterizaci masívních kamenných staveb mykénské architektury.^{wiki}

Zajímavým slovem je také

PYTHONIC,

odvozené od *python*, které označuje kraitu (která může dosahovat až 10 metrů, patří k největším hadům na světě^{wiki}). Adjektivum má pak význam jednak „věštecký“ (od Pýthóna, starořeckého hada z Delfské věštírny^{wiki}), jednak „neobvykle velký nebo silný“ (jako jmenovaná krajta).

Biblického původu je výraz

BEHEMOTHIC,

odvozeno od *Behemoth*, který je v Bibli popisován jako obrovské zvíře, pravděpodobně hroch. Významový rys velikosti tedy nese slovo *behemothic*, tj. něco nadměrné co do velikosti nebo síly.^{ans}

K obrům odkazuje také slovo

GARGANTUAN,

opět s významem obří, nesmírný co do rozměrů, objemu nebo stupně, je synonymní s kolosální, gigantický (*Gargantua a Pantagruel*, oba obři, vystupují v díle Françoise Rabelaise) a dále

ANTAEAN,

popisující něco podobného *Antaeovi*, libyjskému obru z řecké a berberské mytologie.^{wiki}

Fighting an Antaean enemy: How democratic states unintentionally sustain the terrorist movements they oppose ^{web(37)}

Boj proti ohromnému nepříteli: Jak demokratické státy nezáměrně podporují teroristická hnutí, proti kterým se staví na odpor

Méně frekventovanými slovy jsou BUNYANESQUE a BROBDINGNAGIAN, které jsou obě synonymní s *enormous* či *immense*. *Bunyanesque* (vztahující se k legendě Johna Bunyana, mytologického obra-dřevorubce ^{wiki}), navíc obsahuje významový rys překvapivosti - něco překvapivě velkých rozměrů.

“Bunyanesque waves . . . crunched homes and municipal piers into little more than kindling wood.”^{ans}

Ohromné vlny ... drtily domovy a mola patřící městu na kousky ne o moc větší než třísky.

Dále se bude pojednávat o výrazech a slovních spojeních majících jako bázevový morfém nebo základové slovo „size“. Jedním z nejčastějších je

OUTSIZE nebo též ve variantě OUTSIZED.

Označuje specificky něco, co je příliš velké, než aby se přizpůsobilo normě nebo aby bylo měřitelné běžnými metodami, předmět abnormální nebo přehnané velikosti:

outsized typing paper that wouldn't fit the binder in which she kept the other reports. ^{HF, str. 321}

nadměrně velký list papíru, který by nepasoval do složky, v níž uchovávala další zprávy

extra-large beds for outsized people ^{HF, str. 321}

mimořádně velké postele pro lidi mající nadměrnou velikost

Další tři výrazy charakterizují něco nadměrných, velkých či rekordních rozměrů:

OVERSIZE, OVERSIZED (nadměrná velikost)

What do you miss most about her? The oversized knickers? ^{web (58)}

Co vám z ní nejvíce chybí? Kalhotky nadměrné velikosti?

LARGE SIZE, příp. LARGE-SIZED (velká velikost)

Whilst there are some dwarf oaks, most growing in wild places tend to be a characteristically large size, although there are lots of exceptions to the rule. ^{web}

(51)

Zatímco existují některé zakrslé duby, většina rostoucí v divočině má tendenci být charakteristicky velikých rozměrů, ačkoliv k tomuto pravidlu existuje spousta výjimek.

RECORD SIZE (rekordní, dosud nevídaná velikost)

world record size 'piranha' photographs ^{web(81)}

fotografie piraň dosud na světě nevídané velikosti

Amerického původu je

KING-SIZE nebo též KING-SIZED,

marketingový výraz používaný k označení výrobku delšího nebo většího než je standardní, obvyklá velikost, např.:

king-sized cigarettes, king-sized beds, Lion King-Size (čokoláda nadnárodní firmy Nestlé)

Confectionery firms are to shelve some of their king size chocolate bars in a bid to tackle obesity. ^{web(24)}

Firmy vyrábějící cukrovinky jsou nuceny stáhnout z trhu některé ze svých extra velkých čokoládových tyčinek kvůli snaze řešit obezitu.

S předložkou *of* jsou vyjádření

OF SIZE

... our mission is to affirm the social value of people of size. ^{web (57)}

případně

OF GREAT SIZE nebo OF SOME SIZE (něco pořádného, dosti velkého).

Naopak spíše menší míru velikosti implikuje
SIZEABLE, také psáno SIZABLE,
docela velký, celkem značné velikosti, značný
A good amount of money? A sizable amount. ^{web (59)}
Slušná peněžní částka ? Celkem značná částka.

Tvar –SIZED připojovaný k přídavnému jménu lze použít k vyjádření
velikosti a dostáváme např. FAIR-SIZED, GOOD-SIZED identické s *large*, apod.

Následující výrazy se používají zvláště hyperbolicky:

TREMENDOUS

označuje nejenom něco neobyčejně velkého nebo rozlehlého, ale také něco
neobvyklého, nápadného nebo překvapivého co do závažnosti:

a tremendous earthquake ^{HF, str. 619}

strašlivé zemětřesení

issues of tremendous consequence for every citizen. ^{HF, str. 619}

problémy s obrovskými následky pro každého občana

Hyperbolicky se používá pro označení věcí, které mluvčí považuje za
zajímavé nebo příjemné, např.:

a tremendous party ^{HF, str. 619}

senzační večírek

Dále PRODIGIOUS

se může vztahovat na pouhé množství, ale také na cokoliv nadpřirozeně, zázračně
velkého:

a centre-forward of prodigious height ^{HF, str. 619}

střední útočník podivuhodně velké výšky

a prodigious blow to the economy ^{HF, str. 619}

neobvykle velká pohroma pro ekonomiku

Často se používá hyperbolicky nebo pro něco, co bylo dosaženo velikým
úsilím, nebo na něco předčasně vyvinutého:

a prodigious space-age triumph ^{HF, str. 619}

nesmírný triumf kosmického věku

the boy's prodigious ability at working differential equation ^{HF, str. 619}

chlapcova zázračná schopnost řešit diferenciální rovnice

STUPENDOUS

kdysi označovalo jakýkoli jev, který ohromoval, nyní však následkem nadměrného používání vyjadřuje zveličení (overstatement):

a stupendous film ^{dce}

úžasný film

MONSTROUS

naznačuje něco vymykající se běžnému životu, nepřirozené, nepřirozeně velké velikosti nebo zvláštního tvaru, jde opět o overstatement, tedy zveličení.

The tree planted by the magician quickly grew to a monstrous height. ^{dce}

Strom zasazený kouzelníkem rychle vyrostl do obrovské velikosti.

... a song like „Rise“, its monstrous grace reminding us of his capabilities. ^{web (56)}

... píseň jako „Rise“, její neobyčejně velký půvab, který nám připomíná jeho schopnosti.

MONSTER

znamená neobvykle velký, co do velikosti nebo počtu:

Have you ever seen such monster vegetables as those growing here? ^{dce}

Už jsi někdy viděl tak neobvykle velkou zeleninu jako tu, která roste tady?

Slangovým výrazem je HUMUNGOUS, příp. HUMONGOUS označující něco extrémně velkého, enormního:

humongous baked potatoes piled high with sour cream ^{dict}

ohromné pečené brambory se spoustou kyselé smetany

V dalším výkladu pokračuji ve sledování některých výše neuvedených synonym pro *large* tak, jak je sdružuje Oxford Learner's Thesaurus: A Dictionary of Synonyms (viz literatura). Například výraz

CONSIDERABLE,

který je spíše formální, označuje něco značně velkého co do objemu, velikosti, stupně nebo důležitosti.

... *it is the cause of considerable anxiety for the average language student.* ^{web (42)}

... je to příčina značné úzkosti pro průměrného studenta jazyka.

When her father died Jean became head of a very considerable business empire.

dce

Když Jean umřel otec, stala se hlavou velmi důležitého obchodního impéria.

Dále spíše do formálního kontextu se hodí slovo

SUBSTANTIAL,

které znamená dost velký, aby byl uspokojivý, případně velký co do množství, velikosti nebo důležitosti.

a substantial supply of food ^{dce}

(uspokojivě) velká zásoba jídla

He ate a substantial breakfast. ^{olt}

Snědl pořádnou snídani.

There were substantial sums of money involved. ^{olt}

Ve hře byly značné částky peněz.

Considerable neužíváme, pokud mluvíme o pevných věcech jako jídlo nebo stavby. *Substantial* se naopak neužívá v hovoru o pocitech nebo osobních vlastnostech (jako vztek, starost, odvaha, výkonnost, aj.).

Pokud mluvíme o ploše, lze použít

EXTENSIVE,

které naznačuje něco, co pokrývá velký povrch, popř. něco velkého co do množství, rozsahu:

The house has extensive grounds. ^{olt}

Dům má rozsáhlé základy.

extensive damage from the storm^{dce}

značné škody způsobené bouří

extensive repairs to the house^{dce}

rozsáhlé opravy na domě

The doc features an extensive interview with John Lydon...^{web (47)}

Dokument přináší rozsáhlý rozhovor s Johnem Lydonem.

Sumu peněz, příp. zisk nebo úroky, můžeme charakterizovat jako HEFTY (velký nebo větší než obvykle nebo než bylo očekáváno):

They sold it easily and made a hefty profit.^{olt}

Snadno to prodali a udělali veliký zisk.

Před substantivem lze použít HANDSOME a používá se ve významu velký rovněž v kontextu peněžním:

I enjoyed the job, and was paid a handsome salary too.^{olt}

Práce se mi líbila a také mi dávali slušný plat.

Něco velkého, důkladného, širokého a zahrnujícího spoustu věcí vyjadřuje COMPREHENSIVE.

The government gave a very comprehensive explanation of its plans for industrial development.^{dce}

Vláda podala vyčerpávající vysvětlení svých plánů průmyslového rozvoje.

Další skupinou slov by mohly být výrazy pro velikost mající význam prostorný. Jde o

ROOMY, které vyjadřuje, že něco má spoustu místa:

a roomy house, cupboard, car^{dce}

prostorný dům, skříňka, auto

SPACIOUS znamená mající hodně prostoru, ne úzký, syn. roomy:

John Lydon (...) is upstairs in a spacious suite overlooking the Thames.^{web (60)}

John Lydon (...) je nahoře v prostorném apartmá s výhledem na řeku Thames.

Spisovným, formálním až literárním slovem je
COMMODIOUS. Naznačuje, že někdo je spousta místa k danému účelu:
She could put all her clothes in one commodious drawer.^{dce}
Mohla si dát všechny svoje šaty do jedné prostorné zásuvky.

Také formálním výrazem pro něco, co je schopné pojmout něčeho hodně
je CAPACIOUS:

a capacious bottle^{dce}
objemná láhev
a capacious memory – fig.^{dce}
obsáhlá paměť

O oděvech se zpravidla používá VOLUMINOUS ve smyslu velký, velmi
volný:

a voluminous skirt^{dce}
volná sukně

Dále o nádobách, které jsou velmi velké a schopný toho hodně pojmout:
a voluminous shopping bag^{dce}
objemná nákupní taška

Hanlivě se používá o spisovatelích (ve významu až příliš plodný na úkor
kvality), psaní, zprávách (rozvleklý):

a voluminous writer^{dce}
plodný autor

a voluminous report^{dce}
obsáhlá zpráva

*... a relatively tame haircut, a jumper, trainers, voluminous trousers and a
fiendish grin.*^{web (62)}

... relativně nudný účes, svetr, tenisky, volné kalhoty a zlomyslný úsměv.

Relativně frekventované je slovo BULKY popisující něco velkých
rozměrů nebo velikosti v porovnání s hmotností:

a *bulky wollen garment*^{dce}

objemná vlněný oděv

Camden started charging households for the collection of bulky items like pieces of furniture and electric appliances.^{web (40)}

Camden začal vybírat poplatky od domácností za sběr neskladných předmětů jako nábytku a elektrických zařízení.

Při překladu českého slova *velký* máme také další možnosti podle kontextu. Když mluvíme o délce od vršku dolů, o něčem úzkém, o lidech, stromech, budovách stejného typu atd. ve smyslu *vysoký* použijeme TALL.

The ship is too tall to go under the bridge.^{dce}

Lod' je příliš vysoká, aby projela pod mostem.

Tall se používá v různých kolokacích jako (Kroulík, 1993):

tall order – těžký úkol, práce, nerozumný požadavek

tall story – za vlasy přitažená, nepravděpodobná historka

tall tale – nabubřelé řeči

tall lie – lež jako věž

HIGH se naopak používá se o budovách (také HIGH-RISE) nebo horách, máme-li na mysli výšku od země:

a mountain 2,000 metres high^{dce}

Zajímavé kolokace s *high* jsou např. (Kroulík, 1993):

high and mighty – arogantní, nadutý

high ball – (AmE, sl.) sklenice whisky, plná rychlost

high fare – luxusní, bohatá strava

high flier – člověk extravagantních způsobů, náročný

be on one's high horses – (hovor.) jednat odměřeně, arogantně

high sign – (hovor.) tichý signál, varovný či pozdravný

Jako intenzifikátor lze použít například *inordinately* (nezřízeně, nadměrně), *excessively* (přehnaně).

TOWERING je synonymem tall a znamená velmi vysoký, tyčící se:

towering trees^{dce}

tyčící se stromy

Přenesené užití ilustruje vyjádření *in a towering temper*^{dce} – velmi rozzlobený.

Slovo LOFTY popisuje něco neobvykle velkého co do myšlení, citů, přání atd.

lofty aims^{dce}

nebo něco, co dává najevo přesvědčení, že je důležitější než ostatní:

a lofty smile^{dce}

povýšený úsměv

Básnický může znamenat „vysoký“:

the lofty walls of the city^{dce}

městské zdi do výše se pnoucí

Výšku implikuje už svým slovním základem (*mountain* – hora) výraz MOUNTAINOUS, které do češtiny přeložíme jako hornatý nebo velmi velký, vysoký.

mountainous waves^{dce}

vysoké vlny

Pokud při překladu českého velký máme na mysli velký co do šíře, použijeme WIDE – velký od strany ke straně, tj. široký, příp. zabírající velký prostor:

over the wide seas^{dce}

přes širá moře

Pokud mluvíme o velkých, vysokých, přehnaných, přemrštěných cenách, nákladech, požadavcích, aj., máme na výběr mimo jiné z těchto možností:

INFLATED – (o ceně) nafouknutá, přemrštěná:

... *prices were always greatly inflated.*^{web (50)}

... ceny byly vždy velice přehnané.

EXORBITANT popisuje zejména náklady nebo požadavky, které jsou mnohem větší, než je rozumné:

That hotel charges exorbitant prices. ^{dce}

Ten hotel si účtuje přemrštěné ceny.

He makes exorbitant demands upon my time. ^{dce}

Klade nepřiměřené požadavky na můj čas.

EXCESSIVE se používá často hanlivě o tom, co je, příliš mnohé, příliš velké, čeho by postačilo menší množství:

The prices at this hotel are excessive. ^{dce}

Ceny v tomto hotelu jsou přehnané.

She takes an excessive interest in clothes. ^{dce}

Projevuje přílišný zájem o oblečení.

... if there was an excessive budget for a video, it would just go into the production of the song. ^{web (45)}

... kdyby byl nadměrný rozpočet na videoklip, šel by prostě do výroby písně.

Excessive lze intenzifikovat například pomocí *grossly* (hrubě, naprosto, neomluvitelně).

Mezi synonyma pro *excessive* patří dále *undue*, *inordinate* aj., analýza všech synonym pro „přehnanost“ by však překročila rozsah této práce. Pro podrobnější výklad odkazují například na Oxford Learner's Thesaurus: A Dictionary of Synonyms.

Následující slova popisují něco, co je velmi velké až největší, nejvyšší stupněm nebo množstvím:

MAXIMUM

jako adjektivum se používá jen před podstatným jménem a označuje největší počet, množství apod., jaké je možné:

What's the maximum distance you've ever walked? ^{dce}

Jaká je maximální vzdálenost, kterou jste kdy ušli ?

Synonymem je

EXTREME – nejvyšší, krajní.

It's awareness, it's wakefulness and it's bliss. Extreme happiness. ^{web (48)}

Je to vědomí, je to stav bdění a je to blaho. Nejvyšší štěstí.

Podobné je slovo

INTENSE s významem velmi velký nebo silný.

The President is under intense pressure to resign. ^{olt}

Prezident je pod silným tlakem, aby rezignoval.

Použití slov *extreme* a *intense* se liší v tom, že *intense* popisuje velmi silný nebo hluboký pocit, zatímco *extreme* popisuje pocit, vlastnost, děj nebo stav, který dosahuje hranice. *Extreme* zpravidla označuje negativní věci, *intense* jak negativní, tak pozitivní.

Podobný význam jako výše uvedená slova má *UTMOST* (nejvyšší možný, krajní) a *SUPREME* (nejvyšší, vrcholný). *Supreme* má spíše pozitivní konotace (*supreme courage* ^{olt} – nejvyšší odvaha), *utmost* pozitivní i negativní konotace (*utmost contempt/respect* ^{olt} – krajní pohrdání/největší úcta).

Větší, rychlejší, lepší atd. než kdy dříve vystihuje slovo *RECORD* (rekordní):

A record number of people attended the concert. ^{dce}

Rekordní počet lidí se zúčastnil koncertu.

a record crop of corn ^{dce}

rekordní úroda kukuřice

Větší v porovnání s ostatními, ve velikosti, počtu nebo důležitosti vyjadřuje *MAJOR* (závažnější, důležitější):

The car needs major repairs. ^{dce}

Auto potřebuje rozsáhlejší opravy

The play is a major success. ^{dce}

Hra má významný úspěch.

Realising I was faking love was a major force in my life and it's taken me till the age of 50 to get to grips with it. ^{web (52)}

Když jsem si uvědomil, že předstírám lásku, to byla důležitá síla v mém životě a trvalo mi až do padesáti let, než jsem se s tím vypořádal.

I have one major problem with the internet: It's full of liars. ^{web (53)}

S internetem mám jeden závažný problém: Je plný lhářů.

... I have one major complaint to England. ^{web (54)}

... Mám jednu důležitou stížnost na Anglii.

Dále jsem zařadila slova, který označují nejen něco velkého, ale dokonce tak velkého, že je to nekonečné nebo až neměřitelně velké, popřípadě nespočetné:

INFINITE

znamená bez hranic nebo konce, nekonečný, příp. velmi velký, největší, co vůbec existuje

As difficult as it is to pinpoint where Lydon stands in the infinite world of music classification. ^{web (49)}

Je to tak složité jako je přesně vymežit, kde Lydon stojí v nekonečném světě hudební klasifikace.

BOUNDLESS přeložíme nesmírný, nezměrný:

If you love what you do, your boundless enthusiasm will break down all barriers. ^{web (39)}

Když máte rádi to, co děláte, vaše nezměrné nadšení zboří veškeré bariéry.

Slovem s podobným základem i významem je UNBOUNDED:

But everyone doesn't know that you can achieve more consciousness. There's an unbounded, infinite ocean of it within every human being. ^{web (61)}

Ale každý neví, že můžete dosáhnout většího uvědomění. Existuje ho nesmírný, nekonečný oceán uvnitř každé lidské bytosti.

UNTOLD popisuje něco nevyčísleného, popř. příliš velkého, než aby bylo spočítáno, něco neohraničeného:

untold wealth^{dce}

nevýslovné bohatství

UNNUMBERED a COUNTLESS znamenají to, co je příliš početné, než aby mohlo být číselně vyjádřeno. Synonymními výrazy jsou pak *numberless*, *innumerable*, *uncountable*, *uncounted*.

3,000 Deaths in Iraq, Countless Tears at Home^{web (44)}

3000 smrtí v Iráku, nespočet slz doma

Vzhledem k tomu, že tématem této práce je vyjadřování velkého množství, považovala jsem za vhodné zařadit také adjektiva popisující velký počet, tj. nejen velký ve významu velký velikostí. Rozsah práce ovšem neumožňuje pojednat o naprosto všech slovech s významem “početný”, a tak jsem se zaměřila na ty nejběžnější, na ty, které jsem při výzkumu a excepci nacházela nejčastěji.

NUMEROUS je synonymní s *many*.

happening numerous times a day^{dce}

dějící se čteněkrát za den

Dále může označovat to, co je tvořeno z nebo existuje ve formě velkého počtu lidí nebo věcí:

That (kind of) bird has become more numerous around here lately.^{dce}

Ten (druh) ptáka je zde v poslední době stále početnější.

Co do počtu velmi velký vyjadřuje MULTITUDINOUS:

all my wife's multitudinous relatives^{dce}

všichni početní příbuzní mé ženy

Pokud něco zahrnuje mnoho různých částí, typů apod. použijeme slovo MULTIPLE:

multiple injuries to my leg^{dce}

mnohočetná zranění na mojí noze

PLENTY jako adjektivum označuje něco, co existuje v hojném, bohatém či nadbytečném množství.

Food is never too plenty in the area. ^{dict}

V té oblasti není nikdy dost jídla.

That helping is plenty for me. ^{dict}

Ta porce je pro mne nadměrná.

Od *plenty* je odvozeno PLENTEOUS a PLENTIFUL, obě slova mají podobný význam: existující v množstvích nebo počtech více než dostatečných:

The camp has plentiful supply of food. ^{dce}

Tábor má dostatečnou zásobu jídla.

The presence of plentiful dew told her how far the ecological transformation had progressed... ^{D, str. 57}

Přítomnost velkého množství rosy jí sdělovala, jak daleko pokročila ekologická transformace...

Synonymem *plentiful* je COPIOUS s významem hojný.

copious tears ^{dce}

hojné slzy

Will Donald Trump own the world? No, but he's trying -- and an inside look at his operations reveals how. Key elements include shrewd use of copious debt and quite astonishing chutzpah. ^{web (43)}

Bude Donald Trump vlastnit svět ? Ne, ale snaží se – a bližší pohled na jeho operace odhaluje jak. Klíčové prvky obsahují vychytralé použití velkého množství dluhů a docela překvapivé drzosti.

Používá se také o spisovateli, a to takovém, který toho hodně napsal:

Agatha Christie was one of the most copious of British writers. ^{dce}

Agatha Christie byla jednou z nejplodnějších britských spisovatelů.

O množství se používá dále slovo AMPLE. Vyjadřuje něco dostatečného, ve větším počtu než je nezbytné, dále něco hojného, bohatého, dostatečného co do množství.

We have ample money for the journey^{dce}

Máme dostatečné množství peněz na cestu.

But it seems that, despite the ample opportunities for fraternising with men, most of the girls abided by the social rules of the day and cycled back to the hostel after an evening out, obedient to the curfew.^{web (33)}

Ale zdá se, že navzdory hojným příležitostem k přátelení se s muži většina dívek dodržovala společenská pravidla dne a odjížděla na kole zpět na ubytovnu po večeru venku a byla tak poslušna zákazu vycházení.

Ample může být také synonymem *large*, tj. mající spoustu prostoru.

There is room for an ample garden.^{dce}

Je tu prostor pro velikou zahradu.

V postpozici se používá synonymní výraz GALORE, který znamená „v nadbytku“.

money galore, friends galore^{dce}

spousta peněz – spousta přátel (alternativní překlad: Pokud měšce, potud přitele. – převzato z F.L. Čelakovský: Mudrosloví národu slovanského v příslovích, str. 286)

Chceme-li vyjádřit množství počtem přesahující dostatek (něčeho je více než dost), můžeme použít výraz ABUNDANT, který lze překládat také jako hojný, vydatný.

There are abundant supplies of firewood in the forest.^{dce}

V lese jsou hojné zásoby palivového dřeva.

The most abundant element in the universe is hydrogen, which makes up about 3/4 of all matter!^{web (34)}

Nejvíce zastoupeným prvkem ve vesmíru je vodík, který tvoří až ¾ veškeré hmoty!

Slovo **ABOUNDING** popisuje něco v množství překypujícím, přetékajícím, hojně se vyskytující:

Despite its many benefits, PMTCT programme in Uganda faced abounding challenges. ^{web (35)}

Program PMTCT v Ugandě čelil navzdory svým početným přínosům velmi četným problémům.

Podobný význam má **PROFUSE**. Označuje něco existující v nadbytku, případně něco volně vyráběného, rozlévaného, vypsávaného apod.

Her head was covered with a profuse mass of curls. ^{dce}

Měla hlavu pokrytou bohatým množstvím kudrlinek.

profuse tears ^{dce}

hojné, až přehnané množství slz

profuse thanks ^{dce}

veliké, či až přehnané množství díků

A rapidly growing paraurethral myoma with profuse bleeding from a mucosal vessel: Report of a case ^{web (36)}

Rychle rostoucí parauretrální myom s hojným krvácením z cévy mukosy: Zpráva z případu

Následující tři výrazy mají všechny přibližně stejný význam, a to štědrý, bohatý, nešetřící:

Slovo **BOUNTIFUL** odvozené od *bounty*, štědrost či dar, označuje něco hojného:

From bountiful to barren: Rainfall decrease left the sahara out to dry ^{web (46)}

Od stavu hojného k pustému: Pokles dešťových srážek zanechal Saharu vyprahlou

Velké množství může vyjádřit také **GENEROUS**:

a generous meal ^{dce}

řádné jídlo, tj. velké co do porcí

Podobně slovo **LAVISH**:

lavish of affection ^{dict}

bohatý na cit, poskytující velké množství náklonnosti

THUMPING a WHOPPING mají obě neformální, hovorový ráz a určité emocionální zabarvení. *Thumping* je odvozeno od *thump* (žuchnout), a tedy jeho význam v sobě obsahuje představu zvuku, který vydá velký nebo tlustý předmět při pádu, a také – méně konkrétně – evokuje zralost, zdraví nebo dokonalost, např.:

A thumping ten-pound baby. ^{HF, str. 620}

buclaté desetilibrové dítě, desetilibrový cvalík

Whopping se užívá záměrně jako zveličení pro komentář něčích nadsázek nebo lží, např.:

a whopping excuse for being late ^{HF, str. 620}

velikánská omluva za pozdní příchod

a whopping lie ^{HF, str. 620}

nehorázná lež

V širším významu se může vztahovat na vše, co se jeví jako působivé nebo přesvědčivé:

a whopping landslide election victory over his opponent. ^{HF, str. 620}

obrovské, lavinovitě válčující volební vítězství nad jeho protivníkem

Na závěr této kapitoly je třeba uvést, že české slovo velký má v angličtině často zcela jiné ekvivalenty, než by se čekalo, jde o různé vazby apod., např. (Peprník, 1993, str.113):

velký výběr – *wide choice*,

velké písmeno – *capital letter*,

velký plat – *high salary*,

velká rychlost – *high speed*,

velká zima – *very cold*.

velká sklenice pomerančového džusu – *a tall glass of orange juice* ^{Pulp Fiction} (překlad scénáře od Tamary Váňové)

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Kvantifikátory v základním významu

Dušková (1998) zahrnuje kvantifikátory neboli výrazy označující množství mezi zájmena neurčitá. Většina kvantifikátorů může fungovat také jako substantiva, syntakticky pak jako determinátory, syntaktická substantiva, adjektiva či adverbia. Kvantifikátory Dušková dělí do několika skupin – mohou být kladné a záporné, univerzální či existenciální. Mezi univerzální kvantifikátory se řadí *every*, *each* a *all*, případně ještě *both* a v určitých případech na základě funkce také *any* (v kladných větách oznamovacích). Existenciální kvantifikátory jsou *some*, *any*, příp. také *either*. Záporné kvantifikátory jsou *no*, *none*, *neither*, *nobody*, *no one*, *nothing* a jejich adverbialní kompozita. Dalším typem jsou kvantifikátory označující různou velikost množství nebo počtu: *many*, *much*, *little*, *few*, *several* a *enough*.

All (všechno, všichni, popř. celý) se zařazuje k determinátorům, přesněji jde o predeterminátor – pokud je substantivum determinováno více výrazy, *all* jim předchází (*all these measures*, všechna tato opatření).

Both (oba) odkazuje na rozdíl od *all* na třídu o dvou členech.

Quirk (1972) rozděluje kvantifikátory na tzv. *closed-system quantifiers*, které tvoří uzavřenou třídu, tj. nepřijímají další členy. Patří sem *many*, které je stupňováno jako *more* a *most*; *few* se stupňováním *fewer*, *fewest*; *little* se stupňováním *less*, *least* a také *several*. V jiné gramatice (Quirk, 1973, str. 111) najdeme další rozdělení těchto kvantifikátorů na 1) tzv. *multal quantifiers*, což je *many* a *much*; 2) tzv. *paucal quantifiers* – *few* a *little* a 3) *several* a *enough*. Jiné rozdělení (ibid., str. 66) je na kvantifikátory premodifikující počitatelná substantiva (*many*, *(a) few*, *several*) a na kvantifikátory premodifikující nepočitatelná substantiva (*much*, *(a) little*).

Druhou skupinou jsou tzv. *open-class quantifiers*, kvantifikátory tvořící otevřenou třídu. Zahrnují výrazy jako *lot*, *deal*, *plenty*, *quantity*, *amount* a *number* aj. s postmodifikací *of* + substantivum, zájmeno. Některé z kvantifikátorů tvořících otevřenou třídu se vyskytují s nepočitatelnými podstatnými jmény a

mohou být zároveň partitivy, např. *a piece, a bit, an item* nebo míry jako *an acre, a spoonful, a pound*. Mohou se vyskytovat jak s nepočítatelnými, tak s počítatelnými substantivy v plurálu.

2.2 Kvantifikátory přesné

Ve Velké Británii se používají dva systémy měření, a to systém metrický (*metric system*) a nemetrický (*imperial system, non-metric system*). Nemetrický vychází především z rozměrů lidského těla nebo nějakým způsobem souvisely s měřenou veličinou nebo s měřeným objektem. K většině účelů se dnes používá metrický systém, nemetrický stále přetrvává k popisu výšky a váhy člověka, vzdáleností, velikosti nápojů a ve sportech jako je kriket, fotbal a koňské dostihy. Oba systémy mají svá specifická podstatná jména, která vyjadřují míru.

Metrický systém používá tyto výrazy při popisu:

1. velikosti nebo vzdálenosti: *millimetre (mm), centimetre (cm), metre (m), kilometre (km)*,
2. plochy: *hectare (ha)* - hektar,
3. objemu: *millilitre (ml), centilitre (cl), litre (l)*,
4. hmotnosti: *milligram (mg), gram (g), kilogram (kg)* neboli *kilo, tonne (t)* neboli *metric ton* – tuna metrická.

Nemetrický systém má tato slova k popisu:

1. velikosti nebo vzdálenosti: *inch (in* neboli *ˆˆ)* – palec, *foot (ft* neboli *ˆ)* – stopa, *yard (yd), mile (m)*,
2. plochy: *acre (a)* – akr,
3. objemu: *fluid ounce (fl oz)* – tekutá unce, *pint (pt)* – pinta, *quart (q)* – kvart, *gallon (gal)* – galon,
4. hmotnosti: *ounce (oz)* – unce, *pound (lb)* – libra, *stone (st)* – kámen, *hundredweight (cwt)* – 100 lb (ve Velké Británii) nebo 112 lb (v USA), *ton (t)* – tuna.

Pro úplnost uvádím také některé převody těchto jednotek (dle Thomson, Martinet, 1986, str. 220).

<i>12 inches</i>	<i>= 1 foot</i>
<i>3 feet</i>	<i>= 1 yard</i>
<i>1.760 yards</i>	<i>= 1 mile</i>
<i>1 inch</i>	<i>= 2.54 centimetres</i>
<i>1 yard</i>	<i>= 0.914 metre</i>
<i>1 mile</i>	<i>= 1.609 kilometres</i>

<i>16 ounces</i>	<i>= 1 pound</i>
<i>8 stone</i>	<i>= 1 hundredweight</i>
<i>20 hundredweight</i>	<i>= 1 ton</i>
<i>1 pound</i>	<i>= 0.454 kilogram</i>
<i>2.2 pounds</i>	<i>= 1 kilogram</i>
<i>2204.6 pounds</i>	<i>= 1 metric tonne</i>

<i>1 pint</i>	<i>= 0.568 litre</i>
<i>2 pints</i>	<i>= 1 quart</i>
<i>4 quarts</i>	<i>= 1 gallon</i>
<i>1 gallon</i>	<i>= 4.55 litres</i>

Rozsah této práce bohužel neumožňuje podat vyčerpávající seznam všech jednotek používaných pro vyjadřování měř a vah, příp. množství, ale mohu uvést odkaz na rozsáhlejší seznam, a to na <http://www.labo.cz/mft/zvlastni.htm> (16.3. 2009), kde jsou zároveň uvedeny různé převody do metrického i nemetrického systému.

Výrazy metrického systému se pojí hlavně se základními číslovkami (*1.68 metres long, 4.8 kilograms*), zatímco nemetrický systém používá běžně zlomky (*six and three-quarter inches, one and a half tons of wheat*).

Nemetrický systém je typický pro americké prostředí, přičemž metrické *litre* a *metre* se píše *liter* a *meter*. Americké *pints*, *quarts* a *gallons* nejsou identické s těmi britskými.

2.3 Kvantifikátory nepřesné

Na rozdíl od pojmenování měř a vah nevyjadřují nepřesné kvantifikátory určité množství, ale pouze přibližné. Mají formu slova nebo slovního spojení, ke kterému se připojuje pomocí *of* kvantifikované podstatné jméno.

Patří sem výrazy jako *much of*, *more of*, *most of*, *many of*, *a good many of*, *a great many of*, *lots of*, *more of*, *most of*, *much of*, *plenty of*, *an abundance of*, *a (large) amount of*, *a good deal of*, *a great deal of*, *a lot of*, *a (great) quantity of*, *heaps of*, *loads of*, *lots of*, *masses of*, *quantities of*, *tons of*, *numbers of*, *a (large) number of* aj.

Lze sem zařadit také partitiva, tj. počitatelná podstatná jména, která se používají pro vyjádření části z celku, např. *a huge heap of stones* ^{Sinclair, 1992, str. 561} – obrovská hromada kamení. Také měrové jednotky se užívají jako partitiva, např.:

I drink a pint of milk a day. ^{Sinclair, 1992, str. 561}

Piji pintu mléka denně.

He owns only five hundred square metres of land. ^{Sinclair, 1992, str. 561}

Vlastní pouze pět set čtverečních metrů země.

2.4 Kvantifikátory ve vztahu ke kolektivnosti

Kolektiva jsou substantiva označující soubor jedinců. Příkladem takovýchto slov může být například *class*, *committee*, *flock*, *herd*, *team*, *audience*, *assembly* a *club*. Jde o počitatelná podstatná jména, proto je nelze zaměňovat s tzv. *mass (uncountable) nouns* – nepočitatelnými substantivy. Kvantifikují se podobně jako počitatelná podstatná jména: *two herds*, *many classes*, *a lot of teams*, *plenty of clubs*, atp.

Kvantifikátory, mezi které patří např. *many a*, *many*, *all*, *more*, *most* aj., odkazují na entity množstevně nepřesně stanovené. Na základě toho, jak se používají ve větě, přibírají sloveso v plurálu nebo singuláru. Singulárové jsou *many a*, *much*, plurálové je *many*, singulárové nebo plurálové jsou *more* a *most*.

Many of the guests are sick of tedious Ted's endless chatter. Rozakis, 2003, str.69

Mnohým hostům je špatně z nekonečného nudného Tedova povídání.

Shoda kolektiv s přísudkem se řídí podle toho, zda převládá představa souboru jako skupiny jednotlivců, pak je plurál, nebo zda jde o označení souboru jako jednotky, pak je singulár.

2.5 Kvantifikátory ve vztahu k plurálu. Otázky shody.

Shoda neboli *concord*, popř. *agreement*, znamená, že určité gramatické jednotky se spolu shodují v čísle nebo v osobě. (Leech a kol., 2003, str. 200).

Kvantifikátory, po kterých následuje nepočitatelné podstatné jméno nebo zájmeno v singuláru, vyžadují sloveso v singuláru. Toto pravidlo se týká jak kvantifikátorů, které bezprostředně předcházejí před podstatným jménem, tak těch, po kterých následuje *of*. Jde o kvantifikátory *much, more, most, a great deal, a lot, lots, plenty*:

There has been a lot of/lots of/plenty of gossip about her. ^{loeg} (nepočitatelné podstatné jméno, takže sloveso v singuláru)

Bylo kolem ní hodně klepů.

Pokud je kvantifikátor jako *many/more/most, a great many, a lot, lots, plenty* následován *of* a počitatelným podstatným jménem v plurálu nebo zájmenem, potom je sloveso v plurálu:

You know lots of other people in big business have given money. Biber a kol., 1999, str. 184

Víte, že spousta dalších lidí, kteří se zbývají velkými obchody, dalo peníze.

There have been a lot of/lots of/plenty of inquiries ^{loeg} (počitatelné podstatné jméno, takže sloveso v plurálu)

Proběhla spousta vyšetřování.

Výrazy označující časová údobí, vzdálenost, množství apod. se pojí se slovesem v singuláru, např.

Two years is a long time to wait. Dušková, 1988, str. 404

Čekat dva roky je dlouhá doba.

Three pounds isn't enough. Dušková, 1988, str. 404

Tři libry nestačí.

Výrazy označující neurčité množství jako *a number* (množství), *majority* (většina), *lot*, *lots*, *heaps*, *plenty* (spousta) aj. mají shodu podle substantiva po předložce *of*:

a large number of students are granted scholarships Dušková, 1988, str. 404

velké množství studentů dostává stipendia

A lot/lots/plenty of fruit is imported. Dušková, 1988, str. 404

Spousta ovoce se dováží.

A lot/lots/plenty of eggs are left. Dušková, 1988, str. 404

Zbylo spousta vajec.

Takovýto typ shody se označuje jako *proximity concord* – shoda podle blízkosti a je charakteristická pro neformální angličtinu. Znamená to, že se sloveso shoduje s podstatným jménem nebo zájmenem, které ho bezprostředně předchází. Např. podle podmětu v následujícím případě, tj. slova *number* by mělo být sloveso v singuláru.

A large number of people have applied for the job. Leech a kol. 2003, str. 201

Velké množství lidí žádalo o práci.

Výraz *number* se používá se slovesem v singuláru, pokud stojí ve spojení s určitým členem, zatímco s neurčitým členem vyžaduje sloveso v plurálu:

The number of jobs is increasing. Hayakawa, Fletcher, str. 466

Počet pracovních míst se zvyšuje.

A number of graduates plan to apply. (Hayakawa, Fletcher, str. 466

Větší množství absolventů se plánuje ucházet o místo.

Number ve spojení s neurčitým členem nebo jinak nespecifikované implikuje, že myšlené množství je relativně velké:

A number of people signed the petition. Hayakawa, Fletcher, str. 466

Mnoho lidí podepsalo petici.

A number může být tedy ekvivalentní se *some* nebo s *many* (následuje předložka *of* a podstatné jméno v plurálu a sloveso v plurálu).

A number of birds are roosting in the trees by the school. Maclin, 1992, str. 112

(skupina, ale ne tolik ptactva jako v případě *numbers of*).

Větší množství ptáků sedí ve stromech u školy.

Výraz *the number* se používá k vyjádření množství (s předložkou *of*, podstatným jménem v plurálu a se slovesem v singuláru).

The number of birds that can live in their cage is four. Maclin, 1992, str. 112

Počet ptáků, kteří mohou žít ve své kleci, je čtyři.

The number of birds that are roosting in the trees by the school is impossible to count. Maclin, 1992, str. 112

Počet ptáků, kteří sedí ve stromech u školy, je nemožné zjistit.

Pokud jsou výrazy *number* i *quantity* použity v plurálu, označují velké množství, velkou skupinu nebo poměrně velký soubor:

Quantities of surplus materials are available. HF, str. 466

Jsou k dispozici veliká množství přebytečného materiálu.

Numbers of people complained when the proposed shut-down was announced. HF, str. 466

Mnoho lidí si stěžovalo, když byl oznámeno navrhované uzavření.

Výraz *numbers of*, který označuje totéž co *many* nebo *very many*, se používá se slovesem v plurálu.

Numbers of birds are roosting in the trees by the school. (hodně ptactva) Maclin, 1992, str. 112

Velká množství ptáků sedí ve stromech u školy.

Kvantifikátory *heaps of*, *loads of*, *lots of*, *masses of* a *tons of* se používají jen hovorově. Ačkoli mají tyto kvantifikátory tvar plurálu, ve větě se pojí se slovesem v singuláru, např.:

Masses of evidence has been accumulated. Sinclair, 1992, str. 560

Byly shromážděny hromady důkazů.

Lots of it isn't relevant, of course. Sinclair, 1992, str. 560

Spousta toho není samozřejmě důležitá.

Číslovky typu *thousands, hundreds a scores, dozens* přibírají sloveso v plurálu, i když mají neurčitý člen.

There were about a dozen of them approaching ^{ogeu}

Blížil se jich asi tucet.

There were a score of them at a table apart ^{ogeu}

Stranou u stolu jich bylo dvacet.

Mohou kvantifikovat také neurčité množství nebo stát samostatně:

Are there any errors?--Yes, hundreds. ^{ogeu}

Jsou tam nějaké chyby? – Ano, stovky.

He has dozens of friends ^{ogeu}

Má tucty přátel.

Many thousands of people are homeless. ^{ogeu}

Mnoho tisíců lidí je bez domova.

2.6 Kvantifikátory ve vztahu k počitatelnosti

Počitatelná podstatná jména (*countable nouns*, někdy *count nouns*) a nepočitatelná podstatná jména (*uncountable, noncount, mass nouns*) představují dva druhy podstatných jmen. Někdy se stává, že jedno podstatné jméno je počitatelné v jednom významu nebo užití a nepočitatelné v jiném (např. *chocolate*, uncount. – *chocolate, chocolates*, count., tzn. *piece, pieces*), což je nutné zohlednit při výběru kvantifikátoru.

Mnoho a málo lze v angličtině na rozdíl od češtiny vyjádřit dvěma výrazy v závislosti na tom, zda kvantifikují nebo zastupují substantivum počitatelné nebo nepočitatelné. *Many* a *few* kvantifikují počitatelná substantiva v plurálu, *much* a *little* nepočitatelná substantiva v singuláru.

The number of children in school is increasing; many more children are enrolled today than were enrolled twenty years ago. Maclin, 1992, str. 111

Počet dětí ve škole narůstá; dnes se zapisuje daleko více dětí, než se zapisovalo před dvaceti lety.

The amount of sunshine in winter is less than in summer; there is much more sunshine in the summer. ^{Maclin, 1992, str. 111}

Množství slunečního záření v zimě je menší než v létě; v létě je daleko více slunečního záření.

Počitatelná podstatná jména jsou tedy premodifikována pomocí *many* nebo *few*, případně *number of*, nepočitatelná pomocí *much*, případně *amount of*, např.:

Penny bought a large amount of bread. ^{Maclin, 1992, str. 102} (nepočitatelné)

Penny koupila velké množství chleba.

Penny bought a number of items on her grocery list. ^{Maclin, 1992, str. 102} (počitatelné)

Penny koupila větší počet položek ze svého nákupního seznamu.

Se všemi číselnými výrazy se bez gramatických omezení pojí počitatelná substantiva, např. *three things, many books, a large number of errors, a hundred times*. Naopak nepočitatelná substantiva se s určitými číslovkami nespojují a ve spojení s neurčitými číslovkami mají při užití ve významu „mnoho“ a „málo“ zvláštní výraz.

„Mnoho“ se u nepočitatelných substantiv vyjadřuje pomocí *much, a great deal of, a good deal of*, aj. „Málo“ vyjádříme (mimo jiné) pomocí *little*, „trochu“ pomocí *a little*. U počitatelných substantiv se „mnoho“ vyjádří pomocí *many, a number of, a large number of*, aj. „Málo“ potom hlavně pomocí *few*, „několik“ pomocí *a few* nebo *several*.

Jiné výrazy pro mnoho jako hovorové *a lot of, lots of, plenty of* (spousta) se dají použít jak s počitatelnými substantivy v plurálu, tak s nepočitatelnými substantivy v singuláru. Tvar slovesa se řídí podle čísla kvantifikovaného substantiva.

All se užívá s počitatelnými i nepočitatelnými substantivy. U počitatelných se ve významu všechny používá jen s plurálem (*all students*), se singulárem pak znamená celý (*all day*). *All* se pojí s plurálem v nejmenším počtu tří (*all attempts*, všechny pokusy) nebo s nepočitatelným singulárem (*all my leisure*, všechny můj volný čas). *Both* se pojí jen s plurálem počitatelného substantiva (*both my parents*, oba moji rodiče).

ZÁVĚR

Má práce byla pokusem o prozkoumání způsobů vyjadřování velkého množství v angličtině pomocí substantiv a adjektiv. Jelikož se jedná o téma obtížně ohraničitelné a nesnadno členitelné do kategorií, musela jsem přistoupit k racionalizaci své práce a určitému zjednodušení tak, aby práce měla požadovaný rozsah a zároveň aby byla v rámci možností obsahově přínosná.

Značným problémem byla už sama definice velkého množství – zda téma uchopit jako velké množství co do velikosti, váhy, rozměrů, počtu, závažnosti či dokonce až neohraničitelnosti nebo nekonečnosti a na základě toho slova třídit a seskupovat. U substantiv jsem postupovala od substantiv obecných použitelných i pro vyjádření malého množství k substantivům označujícím velké množství, výrazy používané hyperbolicky, různé velké skupiny osob, zvířat apod. až k měrovým a číslovkovým výrazům. U adjektiv bylo nutné provést základní dělení na adjektiva vyjadřující velkou velikost (vyjít z doporučených výrazů *big, large, great*) a na adjektiva vyjadřující velké množství, početnost až bohatost.

Tato diplomová práce je tedy výsledkem zmenšení počtu, utřídění a analýzy slov nalezených v thesauru (Roget's Thesaurus, Webster's Collegiate Thesaurus, doplněno některými výrazy nalezenými v thesauru na webových stránkách www.dictionary.com). Každý výraz jsem doplnila, bylo-li to možné, ilustrativními příklady, které jsem našla při excerpci, a zároveň jsem uvedla překlad do češtiny. České ekvivalenty jsou ve většině případů mým vlastním překladem. Excerpta jsem čerpala hlavně z internetových stránek, a to elektronických podob novin, časopisů a různých blogů a interview, dále z beletrie a z filmu. Převážná část excerpt je z webů psaných britskou angličtinou.

Práce by byla nejspíše podrobnější, avšak i delší, kdybych místo metody excerptce použila elektronický korpus angličtiny. Za daných podmínek si však myslím, že práce i tak splnila daný cíl, a doufám, že bude čtenáři přínosem při studiu synonym pro velké množství.

SUMMARY

The aim of my diploma work is an analysis of the subject „Ways of expressing large quantities by means of substantives and adjectives in modern English“. The work is roughly divided into two parts: the former is practical, the latter mainly theoretical.

The practical part deals with nouns and adjectives of large quantity. All the words cited were found in Roget's Thesaurus and Webster's Collegiate Thesaurus and several additions were made from www.dictionary.com. Having obtained a really large sum of words and expressions I had to sort them out, classify them and finally, organize them into some kind of a system. I did not consider reasonable, nor practical for common usage leaving the words in alphabetical order and therefore, I tried to arrange them in a logical way according to their meaning and connotations.

I classified the nouns which I chose in a following order: relatively common ones to more specific ones (type *heap*, *abundance* and their synonyms); words used in a non-formal context; large groups of persons, animals, things; words of large quantity characteristic for American English; geographical words used to express large quantity; words of measurement; several colloquial words; numerals.

The organization of adjectives were slightly more difficult to master, however, I proceeded roughly in this manner: first, I dealt with adjectives expressing large size, further, I mentioned also adjectives expressing large numbers of something (type *numerous*). A more detailed scheme as follows: *big*, *large*, *great*; the differences in their usage; relatively common synonyms of big (type *huge*, *vast*); synonyms of *big* originating in mythology and in literature; words containing the morpheme „size“; mostly hyperbolically used words; other synonyms of *large*; synonym group of *roomy*; *big* in the meaning of *tall* - synonyms of *tall* and *high*; words for a maximum size; several words for infinity; big in number – synonyms of *numerous* and *ample*.

The meaning of the words is explained and specified on the basis of both English and Czech dictionaries (see bibliography). The synonymic dictionaries were a definitely good help for my work. The words are conceived as entries and are complemented by illustrative examples, each with a translation into Czech. These examples are a result of my excerption – from an amount of about 500 excerpts I chose the most relevant and useful. Likewise, except several ones (which are mentioned) all the translations are my work. Another challenge was to adduce as much intensifying words and word combinations as possible. Some of them I found during the excerption process, others are taken from dictionaries.

The aim of theoretical part is to give an overview of the English quantifiers for large quantity. There was no effort to make this part exhaustive as for the content, it is rather a supplement to the dominating practical part. However, I tried to convey a basic recapitulation of what I found on the given subject in multiple grammar manuals and handbooks.

Balancing the length of the work and its content was an uneasy task because exploring all the synonyms in question would mean expanding my work to hundreds of pages. Anyway, I believe that under given circumstances I achieved a rational result and I hope that my diploma work will be useful for readers to gain new information and improve their English.

LITERATURA

Gramatiky, učebnice

- ALEXANDER, L. G.: *Longman English Grammar*. London: Longman, 1988. ISBN 0-582-55892-1
- BIBER, D. a kol.: *Longman Grammar of Spoken and Written English*. Harlow: Pearson Edu. Ltd., 1999. ISBN 978-0582-23725-4
- DUŠKOVÁ, L. a kol.: *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 1988. isbn 80-200-1073-4
- HAYAKAWA, S. I., FLETCHER, P. J.: *The Penguin Modern Guide to Synonyms and Related Words*. Penguin Books, 1987
- KROULÍK, B., KROULÍKOVÁ, B.: *Anglicko-český slovník idiomů a ustálených rčení metaforických, obrazných a lidových*. Praha: Svoboda – Libertas, 1993
- LEECH, G., SVARTVIK, J.: *A Communicative Grammar of English*. 3rd ed. London: Longman, 2003. ISBN 978-0582-50633-6
- MACLIN, A.: *Reference Guide to English: A Handbook of English as a Second Language*. Washington: CBS by College Publishing, 1992
- MARTINET, A. V., THOMSON, A. J.: *A Practical English Grammar*. Oxford: OUP, 1986
- NICHOLAS, S.: *Wang-dang American Slang*. 2. vyd. Čelákovice: WD Publ. 1996. ISBN 80-900047-7-6
- PEPRNÍK, J.: *Angličtina pro pokročilé 2*. 4. vyd. Olomouc: FIN, 1995. ISBN 80-7182-072-5
- QUIRK, R. a kol.: *A Grammar of Contemporary English*. London: Longman, 1972. ISBN 0-582-52444-6
- QUIRK, R., GREENBAUM, S.: *A University Grammar of English*. London: Longman, 1973. ISBN 0-582-55207-9
- ROZAKIS, L.: *English Grammar For the Utterly Confused*. 1st ed. McGraw-Hill, 2003. ISBN 978-0071-39922-7
- SINCLAIR, J. a kol.: *Collins Cobuild English Usage*. Harper Collins Publishers Ltd., 1992. ISBN 978-0003-70258-3

SINCLAIR, J.: *Collins Cobuild English Grammar*. Harper Collins Publishers Ltd, 1990. ISBN 978-0003-70257-6

SWAN, M.: *Practical English Usage*. 3rd ed. Oxford: OUP, 2005. ISBN 978-0194-42098-3

WEINER, E., DELAHUNTY, A.: *The Oxford Guide to English Usage*. 2nd ed. Oxford: OUP, 1994. ISBN 978-0198-63137-8

Slovníky

ČELAKOVSKÝ, F. L.: *Mudrosloví národu slovanského v příslovích*. Praha: Lika Klub, 2000. ISBN 80-86069-04-4

Dictionary of Contemporary English. Ministry of Education, Ghana (identický s *Longman Dictionary of Contemporary English*)

HAIS, K., HODEK, B.: *Velký anglicko-český slovník I. a II. díl*. Praha: Leda, 2003. ISBN 80-85927-35-7

Lingea Lexicon, verze 2.01

Oxford Collocations Dictionary. Oxford: OUP, 2002. ISBN 978-0194312431

Oxford Learner's Thesaurus: A Dictionary of Synonyms. Oxford: OUP, 2008. ISBN: 978-0194-75200-8

Roget's International Thesaurus. 4th Ed., Collins, 1989

URDANG, L.: *Longman Synonym Dictionary*. Harlow: Longman, 1986. ISBN 0-582-89322-4

Webster's Collegiate Thesaurus. Merriam Webster, 1988

Filmy

Pulp Fiction (1994)

Beletrie

Herbert, F.: *Children of Dune*. London: Hodder&Stoughton, 1988. ISBN 0-450-03427-5

ZKRATKY

ans = www.answers.com

cceg = Collins Cobuild English Grammar

D = Children of Dune

dce = Dictionary of Contemporary English

dict = www.dictionary.com

frdict = www.thefreedictionary.com

HF = (Hayakawa, Fletcher) The Penguin Modern Guide to Synonyms and Related Words

loeg = Longman English Grammar

ocd = Oxford Collocations Dictionary

ogeu = Oxford Guide to English Usage

olt = Oxford Learner's Thesaurus: A Dictionary of Synonyms

wiki = www.wikipedia.org

WEBOVÉ STRÁNKY K EXCERPTŮM

1. <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2008/aug/29/france.immigration>
(8.11.2008)
2. <http://www.johnlydon.com/benisdea.htm> (18.3.2008)
3. http://www.pinkfridge.com/hab_wrinkles/cure-diet.htm (15.8.2008)
4. <http://www.nationalgeographic.com/xpeditions/lessons/07/g912/fonquakes.html>
(9.11.2008)
5. <http://www.johnlydon.com/vox.htm> (18.3.2008)
6. http://www.nasa.gov/centers/goddard/news/topstory/2007/earthsized_planets.html
(9.11.2008)
7. <http://www.johnlydon.com/press/reuters08.html> (22.12.2008)
8. http://englishinfocus1.googlepages.com/Big_Large_Great.htm (1.3.2008)
9. http://sfy.ru/sfy.html?script=silence_of_the_lambs (17.2.2009)
10. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=2>
(22.7.2008)

11. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=4>
(22.7.2008)
12. http://www.bbc.co.uk/weather/features/naw2003_mars.shtml (23.3.2008)
13. <http://www.john-lydon.com/flash/shark3.html> (21.2.2008)
14. <http://www.johnlydon.com/billbrd.htm> (21.2.2008)
15. <http://www.johnlydon.com/mail06.html> (8.7.2008)
16. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=2>
(22.7.2008)
17. <http://www.johnlydon.com/text05.html> (21.2.2008)
18. <http://www.apples4theteacher.com/holidays/spring/short-stories/the-water-drop.html> (23.3.2008)
19. <http://www.fodderstompf.com/chronology/1978.html> (21.2.2008)
20. http://www.fodderstompf.com/archives/interviews/der_sound89.html
(21.2.2008)
21. <http://www.johnlydon.com/estonia88.html> (21.2.2008)
22. <http://www.johnlydon.com/irish05.html> (21.2.2008)
23. <http://www.johnlydon.com/oldnews3.html> (18.3.2008)
24. <http://news.bbc.co.uk/1/hi/health/3692508.stm> (23.3.2008)
25. <http://johnlydon.com/archive/bugpr.html> (21.2.2008)
26. <http://www.fodderstompf.com/archives/interviews/vol3.html> (21.2.2008)
27. <http://www.johnlydon.com/hello06.html> (21.2.2008)
28. <http://www.sciencedaily.com/releases/2008/08/080805124007.htm> (8.8.2008)
29. http://www.timesonline.co.uk/tol/life_and_style/education/article4454133.ece
(8.8.2008)
30. <http://drupal.org/node/379062> (21.3.2009)
31. http://www.cbc-cz.cz/index.php?kategorie=obchod&kathl=typu&special=&vyr=&podkat=Bra%C5%A1na+pro+notebooky&razeni=p_cena (20.2.2009)
32. <http://www.yourdictionary.com/wotd/mickle> (27.2.2009)
33. <http://www.bbc.co.uk/ww2peopleswar/stories/85/a2057285.shtml> (23.3.2008)
34. <http://chemistry.about.com/cs/howthingswork/f/blabundant.htm> (7.8.2008)

35. <http://www.aegis.com/conferences/iashivpt/2005/MoPe11-7C03.html>
(7.8.2008)
36. <http://content.karger.com/ProdukteDB/produkte.asp?doi=10.1159/000089010>
(21.7.2008)
37. <http://www.international.ucla.edu/burkle/article.asp?parentid=70349>
(21.2.2008)
38. <http://www.anchorrising.com/barnacles/005768.html> (7.8.2008)
39. <http://www.inmyprime.co.uk/Boundlessenthusiasm.htm> (7.8.2008)
40. <http://www.bbc.co.uk/dna/collective/A13876383> (23.3.2008)
41. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2002/05/52669> (7.8.2008)
42. <http://www.timesonline.co.uk/tol/comment/letters/article3405160.ece>
(21.2.2008)
43. http://money.cnn.com/magazines/fortune/fortune_archive/1988/11/21/71291/index.htm (21.2.2008)
44. <http://www.nytimes.com/2007/01/01/us/01deaths.html?ex=1325307600&en=90eabc5ac52e5fc&ei=5088&partner=rssnyt&emc=rss> (7.8.2008)
45. http://www.johnlydon.com/notes_int.html (21.2.2008)
46. <http://www.sciam.com/article.cfm?id=from-bountiful-to-barren-sahara-desert>
(7.8.2008)
47. <http://www.johnlydon.com/archive/news3.html> (21.2.2008)
48. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=3>
(22.7.2008)
49. <http://www.johnlydon.com/subs97.html> (18.3.2008)
50. <http://www.johnlydon.com/press/metalbox.html> (21.2.2008)
51. http://www.bbc.co.uk/radio4/gqt/fsheets/16_02_03/fsheetsq4.shtml
(23.3.2008)
52. <http://www.johnlydon.com/mail06.html> (8.7.2008)
53. <http://www.johnlydon.com/press/wired07.html> (21.2.2008)
54. http://www.johnlydon.com/nordoff_robbyns.html (21.2.2008)
55. <http://www.apples4theteacher.com/holidays/spring/short-stories/the-water-drop.html> (23.3.2008)
56. http://www.johnlydon.com/intv_mag.htm (21.2.2008)

57. <http://www.nationofsize.com> (23.3.2008)
58. <http://www.johnlydon.com/kroq90.htm> (21.2.2008)
59. <http://www.johnlydon.com/cbc.htm> (21.2.2008)
60. <http://www.johnlydon.com/mojo06.html> (21.2.2008)
61. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=3>
(22.7.2008)
62. <http://www.johnlydon.com/loaded98.htm> (21.2.2008)
63. http://www.jpl.nasa.gov/releases/2002/release_2002_121.html (16.8.2008)
64. <http://www.telegraph.co.uk/opinion/main.jhtml?xml=/opinion/2007/06/02/do0202.xml> (16.8.2008)
65. <http://en.wiktionary.org/wiki/superabundance> (24.3.2009)
66. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=2>
(22.7.2008)
67. <http://www.suggestibility.org/whatIsTmLongStepsOfInit.htm#impartMantra>
(21.8.2008)
68. http://news.bbc.co.uk/2/shared/spl/hi/pop_ups/05/europe_muslim_veils/html/1.stm (8.8.2008)
69. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=3>
(22.7.2008)
70. <http://www.sococo.com> (8.8.2008)
71. <http://www.theinquirer.net/en/inquirer/news/2006/04/14/there-are-oodles-of-rivals-to-google-calendar> (8.8.2008)
72. <http://www.wired.com/culture/lifestyle/news/2007/01/72391?currentPage=5>
(22.7.2008)
73. <http://www.iht.com/articles/2008/05/22/asia/temple.php> (17.8.2008)
74. <http://www.msnbc.msn.com/id/8404622/> (17.8.2008)
75. <http://toulky.net/uk/foto/scotland/525.htm> (17.8.2008)
76. <http://www.popsci.com/category/tags/stacks-cash> (21.3.2009)
77. http://dvice.com/archives/2008/06/klimatec_base_1.php (29.3.2009)
78. <http://www.hindu.com/2009/03/11/stories/2009031160790100.htm>
(29.3.2009)
79. <http://www.dnaindia.com/report.asp?newsid=1240118> (29.3.2009)

80. <http://www.hoax-slayer.com/world-record-piranha.shtml> (29.3.2009)
81. <http://www.amazon.com/Hardcover-Longman-Grammar-Written-English/dp/0582237254#> (15.4.2009)
82. <http://www.recipezaar.com/Enid-Blyton-and-the-Famous-Fives-Lashings-of-Ginger-Beer-290425> (15.4.2009)